

KRÆNKELSESKULTUREN – YTRINGSFRIHEDENS STØRSTE FJENDE?

En rammeanalytisk undersøgelse af begrebet krænkelseskultur

Camilla Bach Olsen

Sociologi 10. Semester 2024

Vejleder Peter Clement Lund

Antal anslag: 139.448

Abstract

This master thesis focuses on the use of the Danish term *krænkelleskultur* (*grievance culture*). The aim is to examine the term and its use, more specifically what it represents. The term refers to a culture, where a group within a population, which typically is a minority group or people speaking on behalf of a minority group, are too willing and inclined to take offence (Ordnet b)

This subject was chosen based on the current debate regarding infringements, which other literature presents as being extremely heated and polarized, which also implies that the subject at hand can be perceived as difficult to navigate. The empirical focus has to do with public, free and online digital debate articles. This was chosen because it became apparent that *grievance culture* is a subject that was much discussed online and in debate articles, but also because much of the already existing examinations made it clear that the word was very apparent on social media and on other online platforms.

The empirical data was examined through a frame analysis inspired by Carol Bacchi's "*What's the problem*"- approach. The empiricism was selected through a thorough Google search, where I managed to identify five debate articles which contained the Danish phrase *krænkelleskultur* (*grievance culture*). This strategy resulted in findings, where only men made their opinion known regarding *grievance culture*. With that it was only possible to deal with those, and therefore they are only voices represented in this master thesis's analysis.

With an analytical strategy that brings together Carol Bacchi's WPR-approach and the social constructive epistemology I analyzed the empirical material with a deconstructive approach, which would expose the meaning that were used along with the term *krænkelleskultur* (*grievance culture*). Based on the analysis and discussion I conclude that the term *krænkelleskultur* (*grievance culture*) is used by people who particularly define themselves as critics of the *grievance culture* and they use the term to make notice of their fear of losing our country's freedom of speech. Yet the term is also an expression of an uprising against the *grievance culture*'s hidden agenda, which is to make private opinions into public rules, that take away the freedom to openly express whatever opinion we want. It is because of this, that the term also holds a representation of the terms users as a movement of adversaries, who are ready for an uprising to preserve the Danish norms, values and the freedom of speech.

Indholdsfortegnelse

ABSTRACT	1
BILAGSOVERSIGT	3
INDLEDNING.....	4
PROBLEMFELT	6
IDENTITETSPOLITIK	6
<i>Et nyt begreb: krænkelsekultur</i>	<i>8</i>
EKSEMPLER PÅ EN POLARISERET DEBAT	10
EKSISTERENDE FORSKNING.....	15
PROBLEMFORMULERING	22
METODOLOGI.....	23
FORSKNINGSSTRATEGI	23
SOCIALKONSTRUKTIVISME	23
RAMMEANALYSE	25
<i>Problemrepræsentation.....</i>	<i>28</i>
EMPIRIPRÆSENTATION	30
<i>De udvalgte debatindlæg</i>	<i>31</i>
ANALYSE	33
ANALYSESTRATEGI	33
<i>Analyseeksempel</i>	<i>33</i>
ANALYSE.....	40
<i>Debatindlæggene som ekkokammerer.....</i>	<i>40</i>
<i>Ytringsfrihed</i>	<i>42</i>
<i>“Krænkelsekparate”</i>	<i>46</i>
<i>Danmark frelsere</i>	<i>50</i>
DISKUSSION	53
METODEREFLEKSION	58
<i>Gyldighed og transparens.....</i>	<i>59</i>
KONKLUSION.....	61
LITTERATURLISTE.....	63

Bilagsoversigt

Bilag I - WPR-analyse

Bilag II - Analyseskemaer

Indledning

Siden Sofie Lindes tale i ved Zulu Comedy Galla i 2020, der blev startskuddet til MeToo-bevægelsens store indtog i Danmark, har debatter om krænkelser været på den politiske tavle. Desuden har det medført en udvikling, hvor adskillelige firmaer er begyndt at forholde til krænkelser på deres arbejdspladser, men det har også åbnet for muligheden for at booke konsultationer med det formål, at italesætte krænkelser på arbejdspladsen og formulere en klar skillelinje mellem hvad der er sjov og hvad der ikke er (Jødisk Informationscenter, Marselisborg Consulting).

Sådanne diskussioner omkring, hvad der er sjov, hvad der ikke er og hvad der skal være tilladt og hvad der ikke skal have været i høj kurs. Det har affødt tv-dokumentarer som *MeToo: Sexisme bag skærmen* og *Undercover: krænkelser i nattelivet* (Stisen & Møller 2021, Tv2 Play) og digitale artikler, som har tildelt sektioner til krænkelssager, der opdateres, hver gang en ny artikel kommer op, inden for emnet (information.dk). Denne opmærksomheden har medbragt sig et helt nyt ordforråd, hvor begreber som *krænkelsskultur* og *krænkelsspart* indgår.

Begreberne har sneget sig ind i vores hverdagssprog og repræsentere en del af vores sproglige virkelighed. Begreberne har vundet indpas som betegnelser, der anvendes som udtryk for en kritisk stillingtagen og modstand for den udvikling, der foregår lige nu. Det er en udvikling, der kalder på refleksion og spørgsmål, der relaterer sig til identitet, anerkendelse og krænkelse og dette gør sig samtidig til omdrejningspunktet for et utal af ophede debatter, hvor faste positioner, fordømmelse og ignorance, har erstattet åbenhed, nysgerrighed og empati. Ud af dette fødes en 'os' versus 'dem' og (Marker & Hendricks 2019:8-10) hvor man enten definere sig selv som tilhænger eller modstander af *krænkelsskulturen* findes en debat, der i bund og grund handler om at man oplever sit selv som latterliggjort, afvist, truet eller betvivlet (Thorup 2022:146).

Sigtet med dette speciale er, at fokusere på begrebet *krænkelsskultur*. Dette begreb har fået plads i vores ordforråd (Dansk Sprognævn a) og anvendes nu i vores debatter (jf. Eksempler på polariseret debat), men hvad er det begrebet henviser til. Det er hvad jeg med specialet vil forholde mig til. Hvad mener man, når man anvender begrebet *krænkelsskultur* og hvad sætter man sig kritisk over for. I følgende afsnit vil jeg i første omgang vise, hvordan begrebet *krænkelsskultur* indgår i den identitetspolitiske debat, hvorfor det også er et begreb, der har slået

rod på den politiske platform. Derudover vil jeg eksemplificere, hvordan begrebet anvendes i digitale debatter med det formål at skildrer, hvordan begrebet *krænkelsekultur* har udviklet sig til et begreb, der henviser til en vis gruppe og med et vis betydningsindhold.

Problemfelt

Identitetspolitik

I dette afsnit vil jeg introducere begrebet identitetspolitik og hvordan og hvilken rolle begrebet spiller for specialet. Jeg vil inddrage tre forskellige bud på, hvordan begrebet forstås, henholdsvis; 1. den amerikanske filosof Linda Martín Alcoff og forfatteren Satya P. Mohanty; 2. filosoferne Silas L. Marker og Vincent F. Hendricks og; 3. Francis Fukuyama. Disse tre definitionsbud skal fungere som inspirationskilde, så jeg kan tage en beslutning for, hvordan jeg vælger at forholde mig til begrebet i specialet.

Linda Martín Alcoff og forfatteren Satya P. Mohanty forklarer at en politisk bevægelse, der kræver ligestilling inden for rettigheder og mellem samfundets forskellige grupper, identificerer man som identitetsbaserede liberale bevægelser. Disse bevægelser er førhen blevet anset som bekræftende for demokratiske institutioner, samt udvidende for politiske værdier og derfor har mange haft stor succes med at transformere samfundet. Sidenhen er dette positive syn, blevet erstattet af opfattelser, hvoraf bevægelserne anses som truende for de demokratiske rettigheder. Identitetsbaserede bevægelser, og deres politisk aktive tilhængere, er kommet under angreb fra både venstre og højre side af den politiske sfære. Disse personer debatterer indbyrdes om multikulturalisme, politisk korrekthed og *identitetspolitik* (Alcoff, et.al 2006:1-2).

I dansk kontekst definerer filosoferne Silas L. Marker og Vincent F. Hendricks identitetspolitik som en bevægelse, der identificeres som specifikt venstreorienteret, men har dog både en højre- og venstredrejet version med hvert sit projekt: For førstnævntes vedkommende "*at etablere en specifik identitets dominans over andre identiteter*" og for sidstnævntes at "*skabe ligestilling for marginaliserede grupper*" (Marker & Hendricks 2019:15-16). Marker og Hendricks hævder, at det identitetspolitiske felt indeholder en række akser defineret med identitetsmarkører, eksempelvis race, etnicitet, køn og socialklasse. Diskussioner på tværs af disse akser kan inddeles i fire forskellige dimensioner:

- a) **Sprog:** Hvad betyder vores ord og vendinger og skal de ændres eller skiftes ud?
- b) **Kulturelle produkter og symboler:** Hvilken betydning har eks. frisurer, madvarer, vittigheder og sang? Bør de ændres for at forhindre diskrimination eller skal man bibeholde traditionen?

- c) **Social praksis:** Hvordan bør vi feste, opdrage vores børn, drive vores offentlige institutioner, agere på arbejdspladsen og generelt få samfundet til at fungere?
- d) **Repræsentation:** Hvem bestemmer, vises, ses, gøres, anerkendes på magtfulde poster, i medierne, i film og tv samt pensum på uddannelsesinstitutioner – og hvem gør ikke?

(Marker & Hendricks 2019:17)

Det er omkring disse krydsfelter mellem akser og dimensioner, der danner sig identitetspolitiske positioner, som skal ses som et område, hvor holdninger og diskussioner kan bevæge sig i og på (Ibid.:17,18).

I bogen *Identity: Contemporary Identity Politics and the Struggle for Recognition* definerer professor ved Stanford University's Institute for International Studies Francis Fukuyama, hvordan identitet og herunder identitetspolitik kan anses. Om identitetspolitik forklarer han, at identitetskrav i stigende grad styrer verdenens politik i forhold til nation, religion, sekt, race, etnicitet og køn. Dette er kategorier, som har skabt bredere og inkluderende idéer om, hvem vi er. Fukuyama mener, at de har bygget mure frem for broer og resultatet af dette er en stigende anti-immigrant-stemning, optøjer og en tilbagevendende af det hvide overherredømme i vores politik (Profile Books). Fukuyama henviser til identitet som havende en lang række betydninger i dag, og i nogle tilfælde refererer den blot til sociale kategorier eller roller, i andre til grundlæggende information om sig selv. Identitet vokser ud af en skelnen mellem ens sande indre og en ydre verden af sociale regler og normer, der ikke i tilstrækkelig grad anerkender det indre selvs værd eller værdighed. Fukuyama fremsætter, at det først er i moderne tid, at denne opfattelse er slået fast, nemlig at det autentiske indre i sig selv er værdifuldt, og det ydre samfund systematisk er forkert og uretfærdigt i sin værdiansættelse af det første. Det er ikke det indre selv, der skal bringes i overensstemmelse med samfundets regler, derimod er det samfundet selv, der skal ændres (Fukuyama 2018:7-8). Fukuyama hævder desuden, at det ikke er nok, at man har en følelse af ens eget værd, hvis andre mennesker ikke offentligt anerkender ens værdighed, eller værre endnu, hvis de nedgør den eller ikke anerkender ens eksistens. Selvværd opstår ud fra andres agtelse og fordi mennesket naturligt higer efter anerkendelse, udvikler den moderne

følelse af identitet sig hurtigt til identitetspolitik, hvor individer kræver offentlig anerkendelse af deres værd (Profile Books).

Fukuyama, Alcoff og Marker og Hendricks er tre forskellige bud på en begrebsafklaring af identitetspolitik og en gennemgang af de tre viser, at der alligevel er en vis enighed om, at identitetspolitik henviser til et forsøg på forandring af mere fordelagtige rettigheder i henhold til identitetsmarkører eller kategorier såsom race, etnicitet, køn og socialklasse. Derudover gives der også udtryk for, at identitetspolitik i høj grad handler om at få plads i samfundet til at være den man er og deraf blive anerkendt for det man bringer til bordet. Dog ønsker man også det, som Fukuyama forklarer at være en "*offentlig anerkendelse af deres værd*" - et værd, som ikke hele tiden skal tilkæmpes.

Det betyder at identitetspolitik, i dette speciale, henviser til et forsøg på forandring af rettigheder, som er mere fordelagtige for ovennævnte identitetsmarkører og kategorier, eller som stiller dem i en mere ligestillet position over for den dominante gruppe i samfundet. En forandring, som giver plads til alle, hvor alle anerkendes for deres styrker og som også anser som værdifulde borger af et samfund, uanset deres identificerede identitetsmarkører eller kategorier. I nedenstående afsnit vil jeg komme ind på, hvordan identitetspolitik hænger sammen med debatten om *krænkelseskulturen*.

Et nyt begreb: *krænkelseskultur*

Dette afsnit har til formål at introducere betegnelsen *krænkelseskultur*, som er helt central i dette speciale. Jeg vil udlægge, hvordan og hvornår og i hvilken forbindelse betegnelsen blev et begreb i den danske samfundsdebat om identitetspolitik og så vil jeg vise, hvilken sammenhæng det anvendes, når man forsøger at granske det online terræn for begrebet.

I den identitetspolitiske debat omhandlende MeToo-bevægelsen, har man i mange tv-debatter og debatindlæg været vidne til det, filosoferne Silas L. Marker og Vincent F. Hendricks i deres bog *Os og dem – identitetspolitiske akser, ideer og afsporede debatter*, kalder politiske bobler. Disse politiske bobler henviser en overophedning af debatten, hvor den mister forbindelsen til virkeligheden og bliver substansløs, hvoraf man kan opleve meningsmæssige automatreaktioner. Marker og Hendricks hævder i samme ombæring, at det ofte skyldes en misinformation af

debatterne om identitetspolitiske emner i Danmark. Et eksempel på sådan en overophedning og automatreaktioner er begreberne *krænkelsekultur* og *krænkelssparat*, som har vundet indpas i den identitetspolitiske debat - og det er især i debatter om køn og sexisme og heraf også MeToo-bevægelsens negative påvirkning på samfundet (ibid.:128-131).

Professor i antropologi Christian Groes beskriver i hans bog *Da MeToo ramte manden* fra 2023, at begreberne *krænkelsekultur* og *krænkelssparat* især blomstrede i kølvandet af MeToo-bevægelsen, som startede i USA, hvor kvindelige skuespillere i 2017 begyndte at dele hashtagget #MeToo på sociale medier som Instagram og Twitter, hvortil de beskrev deres oplevelser af seksuelle overgreb i filmindustrien (Groes 2023.:30-31).

Begrebet *krænkelsekultur* dukker første gang op i Dansk Sprognævn i 2007 (Dansk Sprognævn a). I året 2018 blev begrebet nomineret som året ord (Dr.dk 2018), dog kan man se på Google Trends, at begrebet først begynder at trende på Google i september 2019 og så begyndte det at trende igen i oktober 2020 (Google Trends). Det var også i 2020, at Sofie Lindes tale, under Zulu Comedy Galla, blev det store startskud til #MeToo-bølgen i Danmark. Det fik danskerne til at tale om deres erfaringer og adfærd over for hinanden, og hvad vi kunne lære af #MeToo-bevægelsen. Her fortæller hun, om sin først tid hos Danmarks Radio og om en oplevelse til en julefrokost, hvor en stor tv-kanon kommer og tager fat i hende og siger: "*Hvis du ikke går med ud og sutter min pik, så fucking ødelægger jeg din karriere. Så ødelægger jeg dig*" (Danske Taler). Lindes tale gav MeToo-bevægelsen nyt liv i Danmark (Groes 2023.:30-31).

Efter MeToo-bølgernes første chokeffekt trådte eftervirkningen ind i en ny fase – erkendelsesfasen. Her var det især mænd, der opdagede, at deres liv blev påvirket, og i denne fase opstod der nye og markante fronter, som fik deres eget sprog, udtryk og identitet. Det er især hér, at man støder på begreberne *krænkelsekultur* og *krænkelssparathed*, som er eksempler på et aktivt modstand mod forandring og i opposition til kvinder og mænd, der ønsker forandring (Groes 2023.:30).

I bogen *Os og Dem - Identitetspolitiske akser, ideer og afsporede debatter* hævder Marker og Hendricks, at der i nuværende tid er brug for nuancer i de polariserede meningsmiljøer, der findes i den identitetspolitiske debat. Denne polarisering giver et indtryk af, at vi er i en tid med en "*Du er enten med os, eller også er du med de krænkede*"-mentalitet (Marker & Hendricks 2019:9).

Marker og Hendricks fremsætter *krænkelsekultur* og *krænkelssparathed* som eksempler på, hvad der bliver politiske bobler, der skaber et narrativ, hvor det er den krænkede, der er blevet stødt eller krænket og bør derfor "*blive lidt mere robust*", "*få lidt humor*" eller "*lære at sige 'pyt'*". Disse dominerede narrativer henviser tilbage til en gruppe af krænkede, stødte, særligt følsomme eller udsatte, der i stadig højere grad brækker sig offentligt over jævnt ubetydelige ting. Ifølge visse debattører leder disse personer decideret efter noget at blive krænket over, de er derfor *krænkelssparate*.

Sådanne begreber har ladet betydninger og reducere, ifølge Marker & Hendricks, krænkelser til individuelle patologier, der afsporer debatten og skaber et os og dem; en lejr af 'krænkede' og en lejr af 'alle os fornuftige og robuste, der kan diskutere eller tage en joke uden at blive stødt på manchetterne' (Ibid.:148-150). Sådanne diskussioner kan man lokalisere på net og i efterfølgende afsnit vil jeg give eksempler på hvordan debatten kan se ud mellem de to grupperinger, der enten er *krænkelssparate* eller fornuftige og robuste.

Eksempler på en polariseret debat

Forsøger man at scanne det online terræn for begrebet *krænkelsekultur*, kan man se, at det ofte anvendes i forbindelse med diskussioner om mangfoldighed og inklusion i samfundet, som rummer fremprovokeret beskyldninger, rynkede pander og ophedede debatter. Diskussionerne flyder over med forargede og ophidsede debattører, der føler, at alt de kender til tages fra dem. I nogle artikler kan man fornemme, at begrebet *krænkelsekultur* anvendes i protest og i høj grad henvender sig til de *krænkelssparate*. I sådanne artikler gives der udtryk for, at vi lever i en *krænkelsekultur*, hvor det handler om at ødelægge alt det traditionelle, tidligere normer og værdier, men også hvor unges eneste formål er at ransage alt, der potentiel kan såre nogens følelser og derefter udradere det.

Politikker og folketingsmedlem for Dansk Folkeparti Pia Kjærsgaard er en person, som offentligt har tilkendegivet sine tanker om, hvad denne "*krænkelstendens*" og *krænkelsekulturen* er et udtryk for. I Pia Kjærsgaards optik handler krænkelstendensen ikke om andet end et ungdommeligt forsøg på at grave dybt i vores krænkelseforståelse og "*dissekere enhver form for film, blad, bog, fortælling, musiknummer, kunstværk, bygning, genstand, handling eller andet, hvor vi vil kunne lade vores irrationelle følelser overmande os og ganske simpelt lade os krænke over alt, hvad vi møder.*" Kjærsgaard mener, at der er tale om censur, som kun kan

nydes af *krænkelssparate* individer, der ikke har nogen sans for "*historisk kontekst*" og derfor skal enhver film eller ethvert billede destrueres, eller i hvert fald ændres på, så det passer til nutiden, og under ingen omstændigheder kan krænke nogen som helst.

Pia Kjærsgaard forklarer, at når man gør alt til en krænkelssdiskussion, hvor man enten vil destruere noget, som synes krænkelnde, eller i hvert fald ændre på det, er én strategi. Kjærsgaard forslår en anden. Det er en strategi, hvor skulderne sænkes og man slapper af, men også at man får sig en sans for historisk kontekst, hvor man forstår, at et maleri, som er malet for 150 år siden, var malet i en anden sammenhæng og tid, end den vi lever i, i dag. På den måde kan vi komme af med det Pia Kjærsgaard kalder "*den store ny-moralske censurpense*l." Kjærsgaard afslutter med at henstille til, at vi agerer mere rationelt og dermed ikke lade os krænke, men i stedet bare lære af fortiden (Kjærsgaard 2021)

I det man kan kalde 'en anden side af sagen' findes der online medieartikler, som bl.a. forklarer, hvad det vil sige at føle sig krænket og som henvender sig til personer, som ikke forstår, at der er noget at være krænket over, ej heller at begrebet "krænket" kan bruges i forbindelse med identitet.

Assisterende professor Thomas Burø og forsker Jannick Friis Christensen har udgivet en artikel på Information.dk, hvori de formulerer en krænkelssguide. I denne artikel giver Burø og Christensen udtryk for, at vi ikke lever i en *krænkelsskultur*. Tværtimod lever vi i en kultur, eller et samfund, hvor det er vigtigt at lære sin egen mangfoldighed at kende og hvor anerkendelse af forskellige gruppers interesser og ideer er vigtigt og som altid været en del af politiske kampe omhandlende omfordeling. De to mænd anerkender, at alle har forskellige subjektive standarder for, hvordan man vil behandles af andre og af samme grund føler man sig krænket over forskellige ting, dog pointerer de, at det er vigtigt at skelne mellem krænkelser. Når de to mænd skelner, er det for at give plads til en følsomhed over for forskellige typer af erfaringer, der går ud over de strengt juridiske.

Mændene forklarer, at der er krænkelser med vold og krænkelser af identitet. Den første skal mødes med en retssag, den anden skal mødes med en undskyldning. Består krænkelss i, at nogen stødes, skal personen, hvis identitet er blevet stødt eller krænket, mødes med et lyttende øre, forståelse og en undskyldning. Derefter kan begge parter komme videre. Krænkelssguiden skal gøre det muligt for os alle at være mere rummelig overfor hinanden og dermed anerkende at

alle har forskellige subjektive standarder for, hvad man såres eller krænkes af. Mændenes krænkelsguide henviser til, at man følger de fire trin: Trin et: Lyt. Trin to: Forstå. Trin tre: Sig undskyld. Trin fire: Kom videre. Det er formålet for Burø og Christensen, at vi lærer disse ting, så vi ikke falder tilbage på begreber som *krænkelsekultur*, som i deres optik, anvendes af personer, der har travlt med at udbasunere sine uforbeholdne holdning til en anklage om krænkelse og dette forhindrer dem i at lytte og forstå. Hvis du derimod giver dig selv tid til at lytte og at få en forståelse for anklagen, kan du måske også bedre forstå, hvorfor et 'undskyld' er både et passende og tilstrækkeligt svar: *"Hvis du kan mærke, at du krænker på en måde, der gør ondt på en andens identitet, er du tilbage i egen navle. Det er som sagt ikke det bedste udgangspunkt for at forstå andres oplevelser og heller ikke nogen særlig konstruktiv reaktion."* Begrebet *krænkelsekultur* fungerer altså som en slags undskyldning - eller derimod en protest for ikke at sige undskyld - der hindrer rummelighed over for andre, som ikke har samme værdier og normer (Burø & Christensen 2019).

En tredje genre af artikler, som kan lokaliseres på internettet og som nogle ville kalde *"krænkelsekulturens tilhængere"* – og så alligevel ikke. Årsagen er, at personer, som ser det som en stor force at tale om krænkelse og at sætte individorienteret krænkelse på den politiske tavle oftest ikke anvender begrebet *krænkelsekultur*, når de cementerer deres anerkendelse af og sympati for denne politiske dagsorden. Artikler inden for denne kategori kan man på sin vis se som et råb om empati og forståelse. Denne gruppe, som fra det modsatte synspunkt anses som værende *krænkelseparate* unge mennesker (Kjærsgaard 2021) anvender ikke begrebet *krænkelsekultur*, når de taler deres sag. Tværtimod lægger denne gruppe afstand til begrebet og giver i stedet udtryk for, at man stiller sig kritisk overfor gamle udtryk, traditioner, værdier og normer, men samtidig også forsøger at indgå i en fri debat, og altså ikke fratage andre deres ret til at udtrykke sig frit.

Et eksempel på ovenstående er Rei N. M. Mansas kommentarartikel udgivet på pov.international.dk. Her anvender Mansa betegnelserne *"hysterisk"*, *"møgirriterende"*, *"krænkelseparat"*, *"identitetspolitisk"* og *"højtråbende"* om sig selv. Mansa forklarer, at det er lige, hvad hen er, hvis det er synonym med, at man ønsker respekt som det menneske, man er. Mansa forklarer, at hens motivation for at indgå i identitetspolitiske debatter, samt at sige fra og imod, når der fortælles homofobiske og sexistiske *"vittigheder"*, eller når folk sidder og griner af

transpersoner, som de synes er grimme, er ønsket om man gør en indsats for at rumme forskellighed og mangfoldighed – hen forlanger ikke, at man forstår det, men at man lytter til minoriteter, når de taler højt om problemer og smerter som de har brug for hjælp til at håndtere. Og til sidst beder hen om, at man forsøger at forstå, hvorfor det sommetider er nødvendigt at insistere på sin ret til at eksistere. Mansa mener nemlig, at *“vi lever i en verden, der ikke altid ønsker, vi forbliver i live”* (Mansa 2020). Det er ikke svært at forestille sig hvad Mansa henviser til, når man først læser lidt om hvad hen identificere sig. Mansa er nonbinær transperson og queer (Mansa profil) og hvis man ved lidt om deres historien, ved man, at de gennem tiden har været udsat for en masse chikane og had (lgbt.dk).

Mansas ønske er at man giver slip på nedsættende tillægsord og i stedet gør en indsats for at forstå. Mansa beder desuden til, at man snakker *MED* personerne man ikke er enige med, i stedet for at tale *OM* dem (Mansa profil). Hen forsøger at forklare, at det oftest ikke er meget minoriteter beder om. I Mansas eget tilfælde, som en trans- og queerperson, er der snakke om:

“et der er et toilet, jeg kan benytte, et omklædningsrum, hvor folk ikke skuler ad afkrydsningsboks på formularer, der ikke er “mand” eller “kvinde”. Hvis folk så oven i købet vil være så søde, at de gør en indsats for at lære at kalde mig “hen” i stedet for “hun” eller “han”, så har det sgu lige reddet min dag” (Mansa 2020).

En anden person, som udtaler sig og giver udtryk for samme - at der oftest snakkes *OM* dem, som kaldes *“krænkelssparate”*, i stedet for *MED* - er gymnasieelev, aktivist og debattør Rasmus Køppler. I forbindelse med Røst i Operaen, hvor en flok skarpe, modige og ærlige unge indtager Operaens Store Scene (Kongelige Teater) optrådte Køppler med sin tale, der henvendte sig brugerne af begreberne *“wokeness”* og *“krænkelssparat”*.

Køppler forsøger at forklare, at de personer, som bliver kaldt *krænkelssparate*, er mennesker, som vil gøre en forskel og som derfor forsøger at åbne andres øjne for ting, der ikke længere fungerer. Rasmus Køppler siger selv: *““Wokeness” er ikke farligt. At åbne øjnene for hvordan verdenen fungerer er ikke skørt. Det er ikke skørt at stille spørgsmål til hvorfor noget er, som det er. Det er sundt at være kritisk, det er sundt at være woke.”* De såkaldte *krænkelssparate*, hvilket inkluderer Køppler selv, er mennesker, som udfordrer dagens normer og det som han refererer til som det idylliske verdensbillede nogle har af Danmark som et foregangsland. Det

krænkelssesparate personer i virkeligheden er ude efter, siger Kjøppler, er basale menneskerettigheder og inklusion for alle typer af mennesker.

Ydermere argumenterer Rasmus Kjøppler for, at begreberne *“wokeness”* og *“krænkelssesparat”* er ord, som anvendes som skyts i et forsøg på at få personer som Rasmus Kjøppler til at tie. Kjøppler er af den overbevisning, at begreberne anvendes som frikort, så man ikke behøver at lytte til andre. Disse personer har deraf fået en måde, at affeje personer som Mansa og Kjøppler. Kjøppler mener, at det medfører den etiske problemstilling, at det er uforsvarligt og det får medier til at oppiske en stemning, som forværrer diskrimination:

“Det er uforsvarligt at vende det døve øre til os, og passivt lade diskriminationen fortsætte. Det er så ubehageligt når man skal høre på hvordan min og andres identitet og vores rettighedskamp, bliver latterliggjort i den offentlige debat fx på Facebook.”

Ligesom Mansa opfordrer Kjøppler i sin tale til at opveje menneskeliv, i stedet for diskrimination. Han opfordrer til, at vi alle bliver bedre til at lytte til vores medmennesker, men også være klar og bevidst om at vi alle laver fejl. Det vigtigste er dog, fortæller Kjøppler, at man er villig til at undskylde og rette på sit sprogbrug og hvis der er nogen, der kæmper under banneret *“inklusion”*, så lytter man, fordi det kan være det i virkeligheden er en fornuftig kamp:

“Det er et fjendskab som skaber undertrykkelse, som koster lidelse, og som koster menneskeliv. Så lyt til os, støt os, kæmp med os. vi forsvinder ikke. Og husk: “Wokeness” er ikke farligt, Inklusion er billigt, og menneskeliv er dyrebare!!!” (Kjøppler 2022).

Mansa og Kjøppler bruger ikke begrebet *krænkelsseskultur*, men henviser især til begrebet *krænkelssesparathed*. Dog tillader jeg mig at anvende disse to artikler for at illustrere den samfundsmæssige interesse, og den polarisering, der eksisterer, når *krænkelsseskultur* diskuteres. De to begreber er ord, som begge har fået deres plads i Dansk Sprognævn, henholdsvis i 2007 og 2011, og desuden lægger deres betydninger tæt op ad hinanden. Slår man *krænkelsseskultur* op i Dansk Sprognævn beskrives det som en *“kultur hvor man (for) hurtigt oplever noget som krænkende”* (Dansk Sprognævn a). Slår man *krænkelssesparat* op i Dansk Sprognævn får man tæt på den samme definition: *“let at krænke”* (Dansk Sprognævn b). Jeg vil argumentere for, at den eneste forskel, er substantivet *kultur*. På den baggrund mener jeg, at især de to ovenstående

artikler, stadig er af stor relevans for undersøgelsen af begrebet *krænkelseskultur*, selvom dette begreb ikke anvendes direkte i artiklerne.

Når man kaster et blik på ovenstående afsnit kan der ikke herske tvivl om, at der er, hvad Marker og Hendricks kalder *os og dem: Os der ikke krænkes og som er fornuftige, robuste, der kan diskutere og kan tage en joke og dem der er krænkede og som bliver stødt på manchetterne* (Marker & Hendricks 2019:148-150). Der er en polariseret debat, der mellem disse to parter bliver ophedet og fremprovokerer beskyldninger og rynkede pander. Begrebet ser ud til at blive anvendt i protest og som forsvar mod de krænkede og de *krænkelsesparate*, der ønsker censur baseret på følelser, som er blevet såret. Den anden side af sagen, den gruppe, der er krænkede og *krænkes på manchetterne*, forsøger at komme til orde og argumentere for, at vi ikke lever i en *krænkelseskultur*. I stedet lever vi i en kultur, hvor vi forsøger at anerkende forskellige gruppers interesser og ideer. Denne gruppe ligger afstand til begrebet og giver i stedet udtryk for, at man stiller sig kritisk overfor gamle udtryk, traditioner, værdier og normer, men samtidig forsøger man at indgå i en fri debat.

Krænkelseskulturen rummer altså en konflikt, som kæmpes i diskussioner omhandlende repræsentationer, der drejer sig om, hvem der bør bestemme og hvem vi bør se. Heraf synes det, at sproget fungerer som et redskab i denne konflikt, hvor der kæmpes om at komme til ordet.

I dette speciale ønsker jeg, at forholde mig til den side af debatten, hvor begrebet *krænkelseskultur* bruges til at understøtte en *os og dem*-retorik og hvordan den forekommer. Jeg forholder mig til det med den intention om at hvad begrebet dækker over og hvordan den rammesættes, når den anvendes i meningsudvekslinger.

I nedenstående afsnit viser jeg eksisterende forskning med det formål, at kortlægge, hvad der er skrevet, og hvor meget, om det pågældende interessefelt, som henvender sig til anvendelsen af begrebet *krænkelseskultur*.

Eksisterende forskning

I nedenstående ønsker jeg at komme ind på den eksisterende forskning, der eksisterer på området og som forholder sig til begrebet *krænkelseskultur*. Det skulle dog vise sig ikke at være så nemt. Da jeg skulle finde materiale til selve problemfeltet skulle det vise sig, at der var nok at tage fat i, men

da det så kom til eksisterende forskning, hvor man forholder sig begrebet *krænkelsekultur*, blev jeg sat på prøve. Jeg ønskede at finde forskning, hvori man forholder sig til begrebet *krænkelsekultur*, som jeg kunne lade mig inspirere eller se, hvad der eksisterer på området. Jeg søgte Google, Google Scholar, ResearchGate og Aalborg Universitetsbiblioteket tom, hvoraf jeg søgte både på dansk, svensk, norsk, engelsk og sågar tysk, hvor jeg søgte på ord som: *krænkelsekultur*, *culture of offence*, *violation culture*, *culture of infringement*, *grievance culture*, *Kultur der Beleidigung*, *Kultur des Angriffs*, *krenkelsekultur* og *kränkingskultur*. Det lykkedes mig dog at finde forskning på dansk, norsk og svensk, men det faktum, at det var en udfordring at finde forskning understøtter, at jeg har et kulturelt fænomen, som har brug for mere forskning. Det er altså et kulturfænomen, som endnu ikke har fået skænket sig særskilt videnskabelig opmærksomhed (Andersen & Jacobsen 2017:15).

I forhold til det eksisterende forskning, jeg har taget med, så har jeg medtaget det, der er væsentligt. Det betyder, at der ikke er nogen fælles videnskabelig retning inden for de forskellige undersøgelser, derfor fungerer undersøgelserne som en udforskning af området, hvor jeg finder ud af, hvad der rører sig derude. Den fundne forskning vil jeg dog præsentere nedenfor.

Den danske assistent professor ved Radboud Universiteit i Holland Ea Høgh Utoft har i en norsk artikel i fagbladet *Forskning&politikk: Fagbladet for forskning, høyere utdanning og innovasjon*, undersøgt om 700 #MeToo-signaturer, der kom fra den akademiske verden i 2020 efter Sofie Linde kickstartede en bølge af #MeToo-råb fra ofre for sexisme og seksuel chikane i Danmark, har gjort en forskel på kønsspørgsmål, som især universiteter har taget fat i.

Utoft viser i denne artikels korte analyse af tilgængelige dokumenter, at danske universiteter unægtelig har ændret tilgang. Benægtelse og manglende handling er blevet erstattet af anerkendelse og erklæringer om intentioner om at handle. Utoft bemærker dog, at det er for tidligt at vurdere virkningerne af disse ændringer. Formålet med denne artikel var derfor at vise, hvordan vi kan være vidne til en gradvis bevægelse kaldet post-postfeminisme, hvor den post-feministiske "*sunde fornuft*" ikke længere helt udelukker handling, men fortsætter med at begrænse det rum, som universiteterne kan manøvrere i deres bestræbelser på at ændre organisation (Utoft 2021).

I artiklen referer Utoft til sin PhD afhandling, hvori hun teoretiserede, at modvilje mod MeToo-bevægelsen, samt begrebet *krænkelsekultur* var et udtryk for et "postfeministisk

kønsregime". Hun ønskede at forstå, hvorfor Danmark så ud til at skille sig ud ift. andre Skandinaviske lande, når det kommer til anskuelsen af bl.a. MeToo-bevægelsen og ligestillingen mellem kønnene. Utoft hævder, at interventioner, hvor formålet er at fremme ligestilling mellem kønnene, fører til en modstand, hvor *nejsigerne* hævder at "*ligestilling er gået for vidt*" og hvor kvinder nægter at se sig selv som ofre for nogen nedsættende forulempelse, da det nu er blevet et tabu at tænke på sig selv som et offer (Utoft 2020:22-24,31). Dette er faktorer, som hober sig sammen for at delegitimere kvinders oplevelser med diskrimination og krænkelser og som efterlader en uændret arbejdskultur, der i højere grad favoriserer mænd (Andersen 2021).

Utoft konkluderer, at begrebet *krænkelseskultur* anvendes af nejsigere og modstandere af bevægelser og interventioner, hvis formål er at skabe større ligestilling mellem kønnene, som et forsøg på at delegitimerer og miskrediterer sådanne forsøg med det formål at fastholde den nuværende samfundsstruktur (Utoft 2020:117,119,153). Et svensk studie tegner et lignende billede af begrebet *krænkelseskultur* som et forsøg på at delegitimere forsøg på forandringer, der synes at indskrænke ytringsfriheden. Det vil jeg komme ind på nu.

Et svensk kvantitativt studie med navnet "*Samhållsfenomen eller samhållsproblem - En kvantitativ studie om sambandet mellan sociala medier och kränkingskulturen*" fra 2023 formoder, at "*en ny og kontroversiel kultur,*" som er kendt som "*krænkelseskulturen*" eksisterer. Dette undersøgte de med det formål at få en bedre forståelse af kulturens karakter og betydning. Undersøgelsens empiriske udgangspunkt var at undersøge sociale medier som en mulig årsag til *krænkelseskulturens* voksende fremvækst. Kernen var skolelæreres perspektiv, med fokus på mellemkolelever på skoler i Gävle og Uppsala, der gennem et kvantitativt spørgeskema skulle forholde sig til elevernes adfærd i skolen i forhold til deres brug af sociale medier (Zabel & Bjureberg 2023:abstract). Undersøgelsens forskere Emma Zabel og Rebecca Bjureberg var af den opfattelse, at problemet med brugen af begrebet krænkelse i daglig tale er, at det kan bruges på en måde, der ikke stemmer overens med dens egentlige betydning (Zabel & Bjureberg 2023:36). Zabel og Bjureberg argumentere for, at vi gennem teknologien og de sociale medier får en platform, hvorfra vi kan udtrykke diskrimination og had, der i sig selv kan føre til en øget følelse af krænkelse hos nogle individer og Zabel og Bjureberg viser også, at der er en sammenhæng mellem sociale medier og "*krænkelseskulturen*" (Zabel & Bjureberg 2023:37). Sådanne digitale og sociale platforme er et resultat af brugernes behov og interesser, derfor er det brugerne selv, der er

ansvarlige for, hvordan de anvender og former sociale medier. Brugen heraf og dens effekt skal altså, i Zabel og Bjurebergs perspektiv, anses som værende en del af en større social og kulturelt kontekst, som influerer, hvordan mennesker agerer og interagerer med hinanden online.

Bjureberg og Zabel konkluderer, at forbydelser mod udtalelser, som for nogle er krænkende, legitimerer ideen om, at nogle grupper har brug for særbehandling og begrebet "*krænkelseskultur*" er opstået som en måde, at forsvare og opretholde vores frihed. Zabel og Bjureberg antager, at en censur ikke vil fjerne eventuelle løgne, og den helt sikkert ikke vil fjerne meninger. I stedet bør vi bekæmpe usandheder og forkerte fremstillinger med dialog og debat og det er i denne sammenhæng, at det er vigtigt at diskutere, hvordan sociale medier og teknologi påvirker vores opfattelser af krænkelse, og hvordan disse håndteres (Ibid.:37,38). Forfatterne bemærker selv, at det er vigtigt at huske, at hvis vi vil bevare et åbent samfund, skal vi bevare ytringsfriheden og lade den eksistere for alle meninger. At forsvare ytringsfriheden selektivt, når det passer til ens egen dagsorden, er ikke holdbart. Da verden hele tiden ændrer sig med nye konflikter, sociale fænomener, kriser, krige og tendenser, skal vi være på vagt og sikre, at argumenterne for ytringsfrihed altid er relevante, også selvom visse diskussioner eller emner kan opfattes som stødende. De konkluderer, at problemet ikke handler om diskussionen eller meninger om kontroversielle emner. Det handler snarere om vores adfærd i disse situationer, og hvordan vi vælger at håndtere dem. Ved at have dialog, uddannelse og information kan vi nå langt. Vi kan lytte til hinanden, selvom vi er uenige og behandler hinanden med respekt og forståelse for, at vi mennesker tænker og tænker forskelligt (Ibid.:36-37).

Zabel og Bjureberg tegner et billede af de sociale medier som en mulig årsag til *krænkelseskulturens* voksende fremvækst. De hævder desuden, at årsagen til denne sammenhæng er, at de sociale medier og digitale platforme er et resultat af brugernes behov og interesser, derfor er det personer, eller brugerne, som former de sociale medier og hvad der kommer til udtryk gennem dem. Zabel og Bjureberg konkluderer, at begrebet *krænkelseskultur* er vokset frem på de sociale medier som et forsvar mod en trussel på vores frihed, fordi man på de sociale medier hurtigt kan møde sit publikum, der både kan føre til en mobilisering af forandring, men også til et øget fokus på individuelle krænkelsesoplevelser.

Det er et lignende billede nedenstående norske undersøgelse tegner, dog med den forskel, at de pointerer, begrebet *krænkelseskultur* skaber en tendens, hvor unge voksne bliver

mere forsigtige med at ytre sig, fordi det kan føre til negative konsekvenser, hvor man bliver kaldt *krænkelssparat*, bliver latterliggjort eller opfattet som racistisk. Denne undersøgelse tegner altså et billede af krænkelssdebatten som mindre tolerant med negative konsekvenser for den offentlige samfundsdebat

I den norske bog *Ytringsfrihet i en ny offentlighet* stiller man spørgsmålet "*hvad er den største trussel mod ytringsfriheden i Norge i dag?*" Bogen er en videnskabelig antologi med grundige analyser af ytringsfrihedens vilkår. Bogen tager udgangspunkt i ny empiri om den norske befolknings erfaringer med og syn på ytringsfrihed, samt unikke data om ytringsfrihed i den akademiske verden. I et af bogens kapitler har forskerne Kari Steen-Johnsen og Audun Fladmoe og politisk filosof Gard Løken Frøvoll indledningsvist forklaret, at de juridiske og sociale rammer for ytringsfriheden ikke er givet, men forandrer sig over tid i samspil med samfundsmæssige og kulturelle strømninger (Steen-Johnsen et.al. 2022:59-61).

Det er i denne sammenhæng, at Steen-Johnsen, Fladmoe og Frøvoll ønsker at undersøge, om det er det, der er på spil i forbindelse med den samfundsdebat, som har fundet sted i årenes løb, der især har handlet om grænserne for hadefuldt tale og som knytter sig til spørgsmålet om politisk polarisering, både i Norge og internationalt. Steen-Johnsen, Fladmoe og Frøvoll hævder, at man de senere år har kunne se en klar konflikt mellem dem, der hævder retten til at udtrykke sig frit og uredigeret i det nye digitale offentlige rum, parallelt med bevægelser, ofte forbundet med kvinders og minoriteters rettigheder, som har understreget betydningen af beskyttelse mod ytringer, der opfattes som skadelige. Forfatterne antager, at sådanne debatter kan bidrage til en polarisering af holdninger til ytringsfriheden og dens sociale grænse. Heraf bliver ordet *krænkelss* og begrebet *krænkelsskultur* centrale begreber, som anvendes for at kritisere grupper, der ønsker at begrænse ytringer, som kan virke stødende eller sårende for andre (Ibid.:59-61).

Ved at måle ændringer i den norske befolkningens oplevelser med ubehagelige eller nedladende kommentarer og trusler, fik forskerne tegnet et billede af både stabilitet og forandring. Stabiliteten består i, at accepten af centrale ytringsfrihedsnormer, såsom retten til blasfemi og religionskritik, synes at forblive stabil over tid, og at der ikke er øget forventninger om juridiske sanktioner mod kontroversielle udtalelser. På den anden side så forskerne en parallel udvikling, hvor følsomheden over for racisme og over for forskellige former for krænkelss af minoriteter øges, især blandt unge

voksne, kvinder og vælgere på venstrefløjen. Dette kan hænge sammen med ændringer i unges holdninger over tid. For eksempel viser langtidsstudier af unges politiske præferencer (Ibid.:71), at disse er blevet mere positive over for immigration i samme periode. Samtidig er det rimeligt også at se disse ændringer i sammenhæng med de store globale de seneste års bevægelser, knyttet til Black Lives Matter (BLM) og #Metoo, og med dem debatterne om identitetspolitik og mindretalsrettigheder (Ibid.:72).

Blandt unge voksne kunne forskerne desuden se en tendens til, at de bliver mere forsigtige med at ytre sig på nettet, hvis det kan have negative konsekvenser for dem selv, fx i form af, at de kan blive latterliggjort eller opfattet som racistiske. Det kan være resultatet af en følelse af, at netdebatten er blevet hårdere og mindre tolerant. Steen-Johnsen, Fladmoe og Frøvoll pointerer dog, at man ikke kan udelukke, at ændringerne også hænger sammen med øget opmærksomhed på onlineness, som henviser til en konstant online tilstedeværelse, og et hårdt debatklima.

I bogens kapitel refererer Steen-Johnsen, Fladmoe og Frøvoll til tidligere undersøgelser, som har observeret at hadefulde ytringer kan føre til forskellige former for tilbagetrækning, hvor man holder sine meninger for sig selv eller er forsigtig med at udtrykke dem. Et barskt debatklima på nettet kan derfor i sig selv have en præventiv effekt på offentlighedens deltagelse for nogle, og det er derfor vigtigt at se på karakteristika ved den offentlige debat og folks personlige erfaringer i sammenhæng, når man diskuterer konsekvenserne af ubehagelige kommentarer og trusler på nettet. Forskerne beskriver en udvikling, hvor visse grupper (kvinder, unge voksne og venstrefløjsvælgere) i mindre grad accepterer krænkelser af minoriteter, og hvor unge voksne er blevet mere forsigtige med at sige, hvad de mener. En situation, hvor visse grupper er blevet mere forsigtige, mens andre står stille, og hvor de bevæger sig væk fra hinanden, når det kommer til ubehagelige oplevelser og tendens til selvcensur, kan lægge grunden til en polarisering af ordskiftet. Forskerne opdagede desuden i denne sammenhæng, at der blandt dem, der er mest aktive i online-debatter, er en overvægt af mennesker, der er på yderfløjene, både når det kommer til politiske holdninger og holdninger til ytringsfrihed (Steen-Johnsen et.al. 2022:73).

Denne norske undersøgelse tegner et billede af konflikt mellem to grupper. På den ene side er der dem, der hævder retten til at udtrykke sig frit og uredigeret i det digitale rum og på den anden side er der bevægelser, som ofte er forbundet med kvinders og minoriteters rettigheder, der ønsker beskyttelse mod ytringer, der kan opfattes som skadelige. Det er mellem disse grupper, at begrebet

krænkelleskultur bliver et centralt begreb, som anvendes til at kritisere grupper, ras. Forskerne så at følsomheden over for rasisme og andre former for krænkelser mod minoriteter øges, især blandt unge voksne, kvinder og vælgere på venstrefløjen. Hvilket kan hænge sammen med at disse mennesker er blevet mere positive over for immigration og samfundsændringer, der knytter sig til bevægelser som Black Lives Matter og MeToo-bevægelsen. Vælgere på venstrefløjen udtrykker større skepsis over for taler der kan opfattes som racistiske nu end tidligere, mens vælgere på højrefløjen har mere stabile holdninger. Alt dette skaber, ifølge forskerne, et barskt debatklimate, som i sig selv kan have en præventiv effekt på offentlighedens deltagelse for nogle bl.a. pga. centrale begreber som *krænkelleskultur* (Ibid.:75).

Utoft viser også, at begrebet *krænkelleskultur* er opstået som et forsøg på at delegitimere kvinders oplevelser med diskrimination og samtidig efterlade en kultur, som stadig i højere grad favoriserer mænd. Desuden tegner Utoft også et billede af Danmark, som et land, der i skandinavisk kontekst har svære ved at anskue interventioner mod større ligestilling mellem kønnene som positive. Sådanne interventioner beskrives som værende gået for vidt og kvinder modsætter sig oftere at være ofre for forulempelser eller krænkelser, fordi dette er blevet et tabu. Et lignende billede af begrebet *krænkelleskultur* tegner Emma Zabel og Rebecca Bjureberg også, dog giver de samtidig et indblik i, hvor fremkomsten af dette begreb er størst og hvor det derfor ville være en god idé for mig at gøre mit empiriske udgangspunkt. Deres fortolkning af begrebet *krænkelleskultur* er, at den fungerer som et forsvar mod, hvad der anses som en trussel mod vores frihed. Ifølge forskerne anvendes begrebet især på de sociale medier og digitale platforme, fordi det her man hurtigt kan imødekomme et større publikum, der deler samme meninger.

Den ovenstående eksisterende forskning har givet det udgangspunkt, at lede efter meningsudfoldelser, som indeholder begrebet *krænkelleskultur*, som finder sted på digitale platforme. I den forbindelse afgrænser jeg mig til, at det skal være medieartikler, hvor modstandere af identitetspolitiske bevægelser giver udtryk for deres meninger omkring disse og i den forbindelse anvender begrebet *krænkelleskultur*. Det er med det formål at forstå, hvilke rammer, der egentlig er omkring begrebet *krænkelleskultur*, således at det bliver muligt at forstå, hvad man mener, når man anvender begrebet. Det er også ensbetydende med, at jeg forholder mig til den sprogbrug, altså diskursen, der anvendes om begrebet *krænkelleskultur*. Med

inspiration fra sprogforskeren Norman Fairclough ser jeg sprogbrugen som havende virkninger på samfundet, hvor den er med til at forme selve samfundet. Sprogbrugen er altså med til at konstituere – og ændre – vores viden, vores sociale relationer og sociale identitet (Fehler:3). I forbindelse med specialet betyder det, at jeg i medieartiklerne fokuserer på diskursen omhandlende begrebet *krænkelleskultur* for at forstå, hvad man fortæller, når begrebet anvendes. Jeg vælger også at afgrænse mig til gratis digitale medieartikler, fordi disse er tilgængelige for alle og dermed skaber jeg en større gennemsigtighed, da alle og enhver kan gå tilbage og læse artiklerne igennem. Den eksisterende forskning har givet mig det indtryk, at digitale platforme kan fungere som ekkokammerer for begrebet som *krænkelleskultur*, fordi - som Zabel og Bjureberg pointerer - så er det sådanne steder man hurtigt kan finde sit publikum og komme i kontakt med ligesindede. Dette giver mig mit empiriske grundlag, som værende debatartikler, kommentarartikler og klummer, hvor begrebet *krænkelleskultur* anvendes. Det kan være i nationale online medieblade såsom Kristelige Dagblad og Jyllands-Posten, men også små og lokale aviser såsom amtsaviser og Stiftstidende.

I bund og grund ønsker jeg dermed, at tage udsnit fra de tre bud i den eksisterende forskning og lave et lignende greb i dansk kontekst, hvor jeg søger at forstå, hvordan man indrammer begrebet *krænkelleskultur* og det er med den forforståelse som Utoft, Zabel og Bjureberg har givet mig, nemlig at *krænkelleskultur* ikke er et begreb, som anvendes af personer, som er positive over for bevægelser, som er rette mod forandringer, der skal skabe mere lighed mellem kønnene og for minoriteter. Derimod anvendes det af modstandere som et forsvar mod, hvad de mener er en trussel mod deres ytringsfrihed og som et forsøg på at delegitimere sådanne samfundsforandringer. Denne viden på området og problemfeltet har ledet mig til en problemformulering, hvor fokuset er at forstå anvendelse af begrebet *krænkelleskultur* og i hvilken kontekst det anvendes og om hvem. Det fører altså til problemformuleringen:

Problemformulering

“Når man anvender begrebet krænkelleskultur, hvad mener man så, hvad er man imod og hvad repræsenterer begrebet?”

Metodologi

I følgende afsnit vil jeg redegøre for specialets undersøgelsesdesign, herunder specialets videnskabsteoretiske fokus – socialkonstruktivismen – og rammeanalyse som det metodiske værktøj, der har til hensigt at bidrage med at undersøge, hvordan forfattere af debatindlæg repræsenterer begrebet *krænkelsekultur*.

Forskningsstrategi

Specialets forskningsstrategiske tilgang skal ses som et samarbejde mellem rammeanalyse og socialkonstruktivismen, begge med elementer, som sammen kommer hinanden til gode.

Rammeanalysen skal anses som værktøjet, der forbinder perspektiverne fra socialkonstruktivismen, så jeg bedst muligt får besvaret problemformuleringen. Formålet med at anvende rammeanalyse er, at denne metode kan give et billede af, hvordan diskursen viser, at noget både kan opfattes som en løsning på og en årsag til de problemer velfærdsstaten står over for. Den kan samtidig også fungere som det greb, der skal til, for at indfange de ord, vendinger og udtalelser, der er i diskursen, der igen viser at *krænkelsekultur* kan opfattes som begge dele.

Min socialkonstruktivistiske position, forudsætter at sprog og viden er social konstrueret, det henviser til, at jeg vil forsøge at undersøge, hvordan denne viden er konstrueret og vedligeholdelse. I tilfældet med dette speciale betyder det, at jeg vil undersøge hvordan viden om *krænkelsekulturen* er konstrueret og vedligeholdt i den offentlige debat. Dette vil jeg gøre med rammeanalysen som mit værktøj. Jeg anvender rammeanalysen til at dekonstruere denne viden om *krænkelsekulturen* og viser dens fejlbarlighed og usikkerhed. Dekonstruktionen skal give et billede af måden *krænkelsekulturen* opfattes og hvad løsningen synes at være.

Socialkonstruktivismen

I dette afsnit redegør jeg for socialkonstruktivismen, som specialets videnskabsteoretiske retning. Løbende vil jeg beskrive, hvordan jeg anvender tilgangen og hvordan jeg har i sinde at anvende socialkonstruktivismen i samarbejde med rammeanalyse.

To klassiske socialkonstruktivister er sociologerne Peter L. Berger og Thomas Luckmann. De beskriver vores samfundsmæssige virkelighed som en menneskeskabt konstruktion (og deraf social), som over tid langsomt forandres, fordi konstruktionen er kontinuerlig og standser ikke på

noget tidspunkt. Det falder sammen med det faktum, at man inden for socialkonstruktivismen ikke stræber efter et objektiv sandhedsidel. Både virkeligheden, men også viden anses nemlig som socialt konstrueret, og af den grund, er dét der fremstår som gyldig eller sand viden et resultat af kampe om at definere sandheden. Erkendelsesinteressen ligger derfor i, at dekonstruere disse 'sandheder' eller selvfølgeligheder og blotlægge de sociale konstruktioner, samt konsekvenserne heraf (Lysen & Christensen 2022:27).

De dilemmaer, som berettes om, når man anvender begrebet *krænkelseskultur* er blevet til sociale problemer, så meget, at de indtræder på den politiske arena, når man snakker om identitetspolitik (jf. problemfeltet). Det er dilemmaer og problematikker, som er blevet til sociale problemer, der igen er skabt og formet hos dem, der iagttager, og som vist i problemfeltet er der forskellige iagttagelser, og dermed må det også være forskellige sociale problemer afhængig af iagttageren (Villumsen & Rysgaard 2022:179). Jeg interesserer mig for de iagttagelser, som er gjort af dem, der anser sig som modstandere og som anvender begrebet *krænkelseskultur* til at beskrive deres indtryk af de sociale problemer heraf. Jeg søger altså ikke en objektiv sandhed.

Inden for socialkonstruktivismen findes der forskellige retninger. Professor i filosofi Finn Collin differentierer derfor mellem to former for social konstruktivisme: den ontologiske og den epistemologiske (Jacobi 2022:160), som henholdsvis anvendes på samfundet og den fysiske verden. Den ontologiske konstruktivisme anvendes på den fysiske verden, og opfattes af mange som vidtgående, eftersom fortalere for denne tilgang hævder, at eksempelvis en stol, kun eksisterer som en mental, sproglig og social konstruktion. Den epistemologiske tilgang synes mindre radikal, vil de fleste nok mene. I denne tilgang eksisterer stolen i den fysiske verden uanset, hvordan vi tænker eller taler om den. Hvordan vi bruger og opfatter en stol, opfattes derimod som konstrueret mentalt, sprogligt og socialt (ibid.:161).

Som beskrevet ovenfor interesserer jeg mig i højere grad for, hvordan vi bruger og opfatter begrebet *krænkelseskultur* og af den årsag, anvender jeg en mindre radikal version af socialkonstruktivismen, hvor den ikke anvendes på den fysiske verden. Epistemologisk hævdes der altså, at vores videnskabelig viden og hverdagsviden om den samfundsmæssige og menneskelige virkelighed er en konstruktion, og ontologisk, at den samfundsmæssige og menneskelige virkelighed er en konstruktion af:

- vores videnskabelige viden om den, eller

- vores daglidagsviden om den, eller
- sådanne abstrakte størrelser som 'epistemer' m.m. (ibid.:161).

Som jeg tidligere nævnte (jf. eksisterende forskning) lader jeg mig inspirere af Norman Fairclough i den måde jeg anskuer sprogbrugen som medkonstituerende for bl.a. vores viden og sociale relationer og derfor ønsker jeg at tage at det empiriske udgangspunkt er diskursen. For at komme frem til, hvad diskursen "gemmer på" er jeg nødt til at dekonstruere den og når jeg gør det, blotlægger jeg de sociale konstruktioner, der ligger i begrebet *krænkelseskultur*.

For at kunne gøre det, har jeg brug for et værktøj, der kan rumme denne opgave, hvoraf jeg har valgt rammeanalyse som mit metodiske værktøj. Rammeanalysen fungerer derfor som mit dekonstruktionsværktøj, der muliggør, at jeg kan komme ind til den virkelighedsopfattelse, der ligger bagved begrebet *krænkelseskultur*. Dette vil jeg uddybe i det kommende afsnit.

Rammeanalyse

Formålet i dette afsnit er at gennemgå rammeanalyse som mit metodiske værktøj, samt hvordan jeg anvender denne som metode i specialet, og hvordan jeg forholder mig til, at skulle anvende denne til en analyse af debatindlæg.

Rammeanalyse skal fungere som mit værktøj til at finde frem til, hvad der rører sig, når begrebet *krænkelseskultur* tages i brug. Rammeanalyse søger som metodisk tilgang at belyse, hvorledes sociale fænomener og samfundsforhold tillægges betydning, og hvordan politiske emner problematiseres på forskellige måder (Agustin 2012:79,80). Rammeanalyse ser man beskrevet af den Canadiske-amerikanske sociolog Erving Goffman i hans bog fra 1974 "*Frame Analysis: an Essay on the Organization of Experience*." Her beskriver han *rammer* som de grundlæggende forståelsesstrukturer, der giver betydning eller mening til situationer, begivenheder, politikker osv.

Rammer organiserer vores erfaringer og oplevelser. Rammerne er med til at gøre handlinger og begivenheder betydningsfulde for os, fordi de hjælper os til at fortolke dem på en måde, der giver mening i en social kontekst og danner vores specifikke virkelighedsopfattelse (Ibid:84,85). Intentionen med specialet er at forstå, hvad *man mener, når man anvender begrebet krænkelseskultur, hvad man er imod og hvad begrebet repræsenterer*. Rammeanalyse gør det

muligt at analysere debatindlæg, klummer og kommentartikler og heraf undersøge de betydninger brugerne tillægger begrebet *krænkelsekultur*.

Det er vigtigt for mig at notere, at selvom rammeanalyse introduceres af Goffman, lader jeg mig, i højere grad inspirer af Carol Bacchis fremgangsmåde og anskuelse.

Carol Bacchi, professor emerita i politik ved det kunstfaglige fakultet ved Adelaides Universitet, forsker primært i feministisk politisk teori og politologi og er bedst kendt for sin tilgang til den politiske analyseform kaldet *What's the Problem Represented to be* eller WPR-tilgangen. Carol Bacchi formidler, at rammer kan ses som en bevidst udformning af politiske krav inden for det rum, diskurserne giver, med henblik på at opnå specifikke mål og resultater. Bacchi udtrykker det som en intentionel udformning af politiske krav. Hun argumenterer for, at rammeanalyse handler om, hvordan aktører manøvrerer inden for bestemte diskursive grænser med henblik på at forme politiske emner. Rammerne indeholder ikke magtelementer i sig selv, men alene i kraft af den diskursive struktur, de er en del af (Agustin 2012:86,87). Tilgangen er beregnet til at fremme en analyse, der begynder med at stille spørgsmålene: *hvad er "problemet" repræsenteret at være; hvilke forudsætninger er underforstået eller taget for givet i problemrepræsentationen; og hvilke effekter er forbundet med denne fremstilling af 'problemet'?*

Ved brugen af en WPR-tilgang er der fokus på diskursen, her defineret som sproget, begreberne og kategorierne brugt i anvendelsen af rammesætningen af en problemstilling – det betyder endvidere et fokus på fortolkninger og repræsentationer (Bacchi 2012:2).

Bacchi understreger, at WPR-tilgangen har til formål at erkende, at konkurrerende sociale visioner ligger bag konkurrerende repræsentationer eller konstruktioner af sociale problemer og bag disse sociale visioner bliver der bidraget synspunkter til at underminerer modstridende visioner (Ibid.:12). Bacchi fremsætter som opgave, for politikanalyse, at spørge *'hvordan denne definition også definerer interesserede parter og indsatser, hvordan den tildeler rollerne som bølge og underdog, og hvordan en anden definition ville ændre magtforhold'* (Ibid.:6). Bacchi hævder desuden, at denne erkendelse gør os, som forskere, opmærksomme på påstandsfremstillernes roller og deres motiv om at opnå en fremstilling af problemet som et *"socialt problem,"* der behøver særlige bekymringer. Skifter vi fokusset fra problemerne til problematiseringen, tilskynder vi refleksioner over den overordnede form de politiske initiativer har, hvad de omfatter, samt hvad

de undlader. Samtidig bevarer tilgangen en interesse for kravfremstillingen, som postuleres af påstandsfremstilleren, og det sprog, som bruges til at fremsætte påstandene (Ibid.:14).

Tilgangen bringer interesse for de forudsætninger, der kommer til udtryk i den politiske diskurs, sammen med opmærksomheden på den aktive samling af diskurser til politiske formål, bredt defineret. Enhver beskrivelse eller repræsentation af et problem bliver i denne tilgang materiale til analyse snarere end formodet sandhed eller endda formodede overbevisninger (Ibid.:18).

For at anvende tilgangen fremsætter Bacchi en liste med seks spørgsmål, der skal anvendes i en analyse af problemrepræsentation (Bacchi & Eveline 2010:117). Senere tilføjer hun et syvende spørgsmål med den begrundelse, at tidligere henvisninger af WPR ikke inkluderede et punkt til selvrefleksion. Derfor specificeret Bacchi dette. Opgaven iværksat af det 7. trin er selvproblematisering, hvilket henviser til at sætte ens egne forslag under lup ved at anvende de indledende seks spørgsmål i WPR på dem. Man er dermed nødt til at spørge – *“hvis dette er mit forslag, hvad er så "problemet" repræsenteret?”*. Denne opgave er vigtig, fordi der er behov for at se, i hvilket omfang forskerne kan operere med antaget, ubestridt viden eller inden for bestemte statslige rationaliteter, der efter forskernes vurdering kan have skadelige konsekvenser (Bacchi: Introducing WPR + FAQ).

1. Hvad er "problemet" (f.eks. "problemspillere", "misbrug/misbrug", "ulighed mellem kønnene", "vold i hjemmet", "global opvarmning", "seksuelt misbrug af børn" osv.) i en bestemt politik?
2. Hvilke forudsætninger eller antagelser ligger til grund for denne fremstilling af 'problemet'?
3. Hvordan er denne fremstilling af 'problemet' opstået?
4. Hvad efterlades uproblematisk i denne problemrepræsentation? Hvor er tavshederne? Kan 'problemet' tænkes anderledes?
5. Hvilke effekter frembringes af denne fremstilling af 'problemet'?
6. Hvordan/hvor er denne fremstilling af 'problemet' blevet produceret, formidlet og forsvaret? Hvordan kunne det stilles spørgsmålstejn ved, forstyrres og erstattes?
7. Anvend denne liste med spørgsmål til dine egne problemrepræsentationer.

Min oversættelse: (Bacchi & Eveline 2010:117)

I specialet anvendes denne tilgang med det mål, at forså, hvordan udtalelser om *krænkelsekultur* i artikler afslører antagelser om problemet med *krænkelsekultur* i enhver postuleret løsning. Jeg anvender denne tilgang, da jeg hævder, at måden hvorpå 'problemerne' repræsenteres (Bacchi 2012:5), har vigtige effekter for, hvad der kan ses som problematisk, for hvad der forstummes, og for hvordan mennesker tænker om disse spørgsmål og om deres plads i verden (Bacchi & Eveline 2010:112). Det betyder altså, at jeg med en WPR-tilgang søger det sociale problems natur i beskrivelsen af *krænkelsekulturen* for derfor at forstå; hvad man mener, hvad man er imod og hvad repræsenterer begrebet *krænkelsekultur*.

I analysen vil det fremgå således, at spørgsmålene fra WPR-tilgangen stilles explicit i analysen (Bilag I). Derefter sættes vigtige udsnit fra dette ind i et analyseskema, som analysetabel 1.1 er et eksempel på, der referer til henholdsvis diagnose, prognose og voice, hvorfra man kan få et overblik over, hvordan *krænkelsekultur* rammesættes. De tre elementer diagnose, prognose og voice vil jeg komme dybere ind på i nedenstående afsnit.

Tabel 1.1

Diagnose	Voice	Prognose
Hvad er problemet repræsenteret at være?	Hvem har problemet	Hvordan løses problemet?
Hvad ses problemet som et resultat af?	Hvem skal løse det?	

Problemrepræsentation

I dette afsnit vil jeg redegøre for de principper, som ligger bag de relevante begreber; *diagnose*, *prognose* og *voice*, som knytter sig til analysestrategien, der i sidste ende vil skabe en ramme for selve analysen, således jeg struktureret kan udtrække essensen af indramningerne af problemet.

Når denne del af rammeanalysen skal foregå i praksis, foretages den på baggrund af identificeringen af elementer, der inddeles på følgende måde: *diagnose*, *prognose* og *voice*.

Diagnose og prognose relaterer sig til selve rammeanalysen og vedrører måden de politiske problemer og løsninger artikuleres. Voice retter sig mod aktørerne, der er involveret i formuleringen af problemerne og løsningerne (Bacchi & Eveline 2010:92,93).

For specialets analyse betyder dette, at jeg gennem en analyse af diagnose, prognose og voice kommer omkring indholdet af rammerne, samt subjektet bag, som er dem, der skaber de politiske rammer inden for en bestemt kontekst. Ved at fokusere på diagnose og prognose i formuleringen af politikker og politiske forslag kan rammer, skift og uenigheder identificeres. Det betyder, at rammen består af en række elementer, hvoraf de væsentligste er problemer, aktører (de ansvarlige for problemet og målgruppen for løsningen), sfærer (hvor problemet og målgrupperne for løsningen og hvor er problemet opstået? Hvor skal det løses?) og grundlæggende normer. Disse elementer kaldes også 'rammemarkører' og fungerer som analysekategorier i denne tilgang (Agustin 2012:92,93).

Krænkelseskultur er et begreb, der indeholder en problematisering, og denne problematisering ønsker jeg at finde frem til, for yderligere at komme frem til hvad man mener, hvad man er imod og hvad begrebet *krænkelseskultur* repræsenterer, når det anvendes til at udtrykke sine holdninger. I analysen af det indsamlede empirisk materiale, vil jeg afklare og fastlægge de problematiseringer, der ligger bag begrebet *krænkelseskultur*, som forekommer i debatindlæg, klummer og kommentarindlæg. Ved at anvende diagnose, prognose og voice, samt *WPR*-tilgangen som både metode og analysestrategi håber jeg, at opnå de forståelser for problemet og de løsninger, som postuleres, omkring brugen af begrebet *krænkelseskultur*.

Opsummerende henviser diagnose til problemartikuleringen og derfor ligger fokuset altså på problemrepræsentationen, altså hvilket problem har vi og hvad skal der findes en løsning på. Herunder kan man forvente en kontant beskrivelse af selve problemet ved *krænkelseskultur*. Prognose omhandler de tiltag, som bør sættes i gang for at løse det pågældende problem og derfor hænger prognose sammen med diagnose af problemet. Voice retter sig mod aktørerne, der er involveret i formuleringen af problemerne og løsningerne og tekstens rammer indeholder ofte, implicit og eksplicit formuleringer, der henviser til de forskellige aktørers roller.

Baseret på disse tre dimensioner udarbejdes et analyseskema, som fremgår af bilag II, hvori det bliver muligt at sammenligne problemrepræsentationerne i de forskellige debatindlæg, klummer

og kommentaratikler. Analyseskemaet har desuden det formål at være behjælpelig med struktureringen af analysen, samt at trække essensen ud af problemindramningerne. I næste afsnit vil jeg komme ind på de debatter, kommentar- og klummeindlæg.

Empiripræsentation

Dette afsnit beskæftiger sig med måde, hvorpå jeg udvalgte specialets empiri og en præsentation heraf. Empirien er udvalgt på baggrund af problemformuleringen og derfor er formålet at identificere frem til det betydningsindhold, der findes i diskursen omkring begrebet *krænkelseskultur*.

Selve dataindsamling foregik ved en fordybning i offentlige tilgængelige debatindlæg, klummer, kommentarindlæg skrevet af danskere, der anvender begrebet *krænkelseskultur*. I og med Dansk Sprognævn allerede i 2007 definerer begrebet *krænkelseskultur*, synes jeg det er relevant at medtage artikler, som allerede fra 2007 nævner *krænkelseskultur*, hvis der findes artikler omhandlende *krænkelseskultur* fra dengang (Dansk Sprognævn a).

I dataindsamlingen er der ingen krav til forfatterens køn, alder eller uddannelsesniveau. Det er der ikke, da jeg mener, at det vil forringe repræsentativiteten af begrebets anvendelse i debatten. Desuden mener jeg, at det er en debat alle kan indgå i og begrebet *krænkelseskultur* er et begreb alle kan anvende, hvis de mener, at det er rammende for, hvad de vil udtrykke. På samme måde er der heller ikke særlige forudsætninger for at indgå i samplen.

Indsamlingen foregik ved en søgeordsudforskning på Google, InfoMedia og nyhedsmediers hjemmeside, og derfor er den eneste forudsætning, at man har skrevet et debatindlæg, et kommentarindlæg eller en klumme, hvor man anvender begrebet *krænkelseskultur*. Søgningen fandt sted ved at anvende søgeordet: *krænkelseskultur*. Denne søgning gav tusindvis af artikler på både InfoMedia og Google og artiklerne forløb fra 2018 til og med 2024. Det var dog Googlesøgningen, der gav min flest resultater, derfor er det også der fra, at jeg fandt min empiri. På lignende måde som jeg beskrev under eksisterende forskning, var det ikke et problem at finde artikler, der indeholdte begrebet *krænkelseskultur*. Det var derimod en større udfordring at finde artikler, som udelukkende var af kategorierne debatartikler, kommentaratikler eller klummeartikler. Der var altså en masse artikler, der på den ene eller anden måde omhandlede begrebet *krænkelseskultur*. Det var dog vigtigt for mig at forholde mig til artikler, der omfattende ovenstående kategorier, fordi forfatterens meninger eksplicit ville komme til syne. Hvilket ikke

altid var tilfældet i andre artikler. Selvom sådan nogle artikler indeholdte begrebet *krænkelsekultur* og man i artiklen forholdte sig til det, ville det ikke være muligt for mig at afkode, om det var personlige meninger eller en henvisning til andres meninger, der kom til udtryk. Det var vigtigt for mig at søge internettet tyndt, så jeg var sikker på at få artikler fra både de landsdækkende, og dermed større medier, men også lokalaviserne. Jeg vurderede, at det også var vigtigt for specialets repræsentativitet at fokusere på den debat, der finder sted i de mindre sammenhænge, hvilket jeg kan få et indtryk af i lokal- og amtsaviserne. Empiriindsamlingen udmundede sig i fem artikler, som jeg vil beskrive nedenfor.

De udvalgte debatindlæg

Debatindlægget *Se mig, jeg er krænket! Krænkelsekulturen har sejret, men der er ikke meget at være krænket over* er skrevet af cand.mag. i moderne kultur Thomas Johannes Erichsen.

Debatindlægget blev udgivet d. 24.01.2018 i Kristeligt Dagblad. Bladet henvendte sig tidligere til kirkelige interesserede, men hævder i dag, at være en avis for alle. Kristeligt Dagblads avis læses ugentligt af mere end 200.000 læsere og har en stor digital læserskare på mere end 500.000 brugere om måneden. Her er altså en platform, som man kan kalde landsdækkende og hvor man har mulighed for at nå ud til et stort publikum for på den måde at fungere som et større ekkokammer for sine meninger (Kristeligt Dagblad).

Det samme kan siges om Jyllands-Posten, hvor kommentarindlægget *Godt, at danskerne siger fra over for krænkelsekulturen. Der er brug for mådehold og overbærenhed* stammer fra. Forfatteren her er direktør for den borgerlig-liberale tænketank Cepos Martin Ågerup og denne artikel blev udgivet d. 17.04.2019. Jyllands-Posten definerer sig selv som en er Danmarks største landsdækkende aviser (Jyllands-Posten) og reklamerer med, at de hver måned er i kontakt med over 3. mio. danskere på tværs af deres digitale og trykte medier og om ugen har Jyllands-Posten 340.000 læsere. Det betyder altså, at Jyllands-Posten også giver muligheden for at nå ud til et stort publikum.

På det uafhængige, danske netmedie, POV – Point of VIEW International fandt jeg kommentarindlægget *Nej, du er ikke blevet krænket – du er egoistisk* udgivet d. 22.12.2018 og skrevet af præsten Ruben Fønsbo. Mediet forklarer selv, at de har mere end 2000 bidragsydere, der bl.a. publiceres på pov.international (pov.international).

Fra de mindre digitale platforme har jeg fundet to artikler fra bl.a. Fredericia Dagblad, hvor debatindlægget *Krænkelserkulturen skader mere end den gavner* er udgivet. Forfatteren er Poul Rand fra Nye Borgerlige i Fredericia og artiklen blev udgivet d. 24.07.2020. Fra Herning Folkeblad fandt jeg debatindlægget *Krænkelserkulturen, censuren og de sociale medier*, der udgivet d. 17.07.2020 og skrevet af dengang byråds kandidat for Nye Borgerlige i Herning Henrik Finn Edtwodth Andersen.

Det er værd at bemærke, at artiklerne alle spænder fra 2018-2020, men hvor artiklerne fra de landsdækkende medier udkom et par år inden artiklerne fra lokalaviserne. Det kan vidne om, at der går nogle år før, der kommer reaktioner fra lokalsamfundene og det kan have skabt muligheden for, at de lokale forfattere allerede har ladet sig påvirket af meninger fra de landsdækkende aviser. På den måde kan de store landsdækkende medier fungere som toneangivende ekkokammerer.

Derudover har det kun været muligt at finde artikler skrevet af mænd. En mulig årsag kan være, som det fremgik den norske undersøgelse, at kvinder ofte kædes sammen med *krænkelserkulturen* i en negativ forstand, hvor det er kvinder, feminister og venstreorienterede, der anses som antagonisterne (Steen-Johnsen et.al. 2022:75). Jeg mener dog, at det er vigtigt for analysen og den dertil kommende konklusion, at bemærke, at det er ene og alene er mænd, der bliver toneangivende for fænomenet og at de, som det vil fremkomme i analyseafsnittet, fremstiller sig selv som kritikere af *krænkelserkulturen*.

Jeg finder det relevant, at se på debatindlæggene ud fra en kulturanalytisk vinkel, fordi problemfeltet, der er rig på artikler, hvori meningsudfoldelser om *krænkelserkulturen* kommer til udtryk og som giver et indtryk af, at *krænkelserkulturen* udgør, hvad Michael Hviid Jacobsen og Pernille Tanggaard Andersen kalder en kulturkamp, hvor man enten forsvarer ens egen kultur eller for at ødelægge andres, men kan også være årsag til konflikter (Andersen et.al.2017:15)

Analyse

Analysestrategi

I nedenfor analyseafsnit analyserer jeg ét enkelt debatindlæg *Se mig, jeg er krænket!*

Krænkelseskulturen har sejret, men der er ikke meget at være krænket over. Dette eksempel skal fungere som analysestrategien ved at vise, hvordan alle analyserne er udført. Desuden giver jeg et eksempel på et af analyseskemaerne, som også omhandler samme debatindlægget, hvori jeg viser, hvordan jeg har struktureret analysen, så jeg på en overskuelig måde kan trække essensen ud af problematiseringerne for at udtrække fælles temaer, der bliver det næste skridt i analysen.

Analyseeksempel

1. Hvad er "problemet" i en bestemt politik?

I dette debatindlæg giver *cand.mag. i moderne kultur Thomas Johannes Erichsen* sit indtryk af *krænkelseskulturen* og hvilket problem den udgør. Erichsen henviser til, at *krænkelseskulturen* og begrebet er en betegnelse og et begreb, der ifølge ham, dækker over *pseudo-problemer* og i virkeligheden er der ikke noget at være krænket over:

"(...) der er intet at være krænket over. (...) det handler om noget helt andet. (...) og krænkelseerne handler ofte om noget helt andet. Reelle overgreb på kvinder hører ingen steder hjemme, men så lad os fokusere på dem frem for pseudo-problemerne."

Man kan i dette citat se, at Erichsen laver en distinktion mellem, hvad der er *reelle* overgreb og det krænkelseerne inden for *krænkelseskulturen*. Erichsen tegner et billede af *krænkelseskulturen* som problematisk, fordi den stjæler rampelyset fra de *reelle* overgreb. Han forklarer, at der er mange dagligdagskrænkelser, der er svære at tage alvorlig, fordi der i dag eksisterer krænkelse alle vegne: *"de mange dagligdagskrænkelser [er] svære at tage alvorligt. Der er nok af eksempler, som man må vende øjne ad"* og derfor kan de reelle overgrebshistorier heller ikke komme til orde.

Heraf fremstiller Erichsen et andet problem, hvilket er, at alle, i kølvandet på *krænkelseskulturen*, har fået muligheden for at bruge deres stemme til at lancere sig selv som *retfærdigheden selv*. Derfor ser vi pludselig, at der bliver gjort opmærksom på adskillelige ting, som kan give anledning til krænkelse:

“Se mig, jeg er krænket! Og som retfærdighedens stemme gør jeg opmærksom på, at H&M ikke skal have lov til at putte en sort dreng i en trøje, der står abe på. Og jeg gør opmærksom på, at Metropolitan Museum burde fjerne et maleri af en ung pige i en seksuelt udfordrende stilling. Således skaber den krænkede ikke bare opmærksomhed omkring sagen, men også om sig selv, grænsende til selvlancering.”

Dette udgør et problem for hele samfundet. Alle kan, ifølge Erichsen, blande sig i debatter, fordi det ikke længere handler om at vide, men i stedet om at føle:

“Krænkelseskulturen er for alle – det kræver hverken viden eller ekspertise at blande sig i debatten. Det er følelserne, der snakker, og man skal bare blive godt og grundigt fornærmet.”

Thomas Johannes Erichsen præsenterer et problem, som på mange måder er opstået i kølvandet af *krænkelseskulturen*, men giver også udtryk for problemer, som selve *krænkelseskulturen* har skabt. For det først er Erichsen af den klare overbevisning, at *krænkelseskulturen* dækker over andre problemer og derfor henviser han til *krænkelseskulturen* som et eksempel på et pseudo-problem. Derudover synes han også at se en tendens til, at *krænkelseskulturen* stjæler rampelysten for reelle problemer såsom: *“MeToo handler om reelle overgreb, og det er kun godt, at problemerne ser dagens lys.”* For det tredje mener Erichsen, at et stort problem ved *krænkelseskulturen* er, at vi lader følelser træde ind og føre debatterne. *Krænkelseskulturen* er et udtryk for en kultur, hvor alle kan være eksperter, fordi det *“kræver hverken viden eller ekspertise at blande sig i debatten. Det er følelserne, der snakker, og man skal bare blive godt og grundigt fornærmet.”*

2. Hvilke forudsætninger eller antagelser ligger til grund for denne fremstilling af 'problemet'?

Krænkelseskulturens succes synes at skyldes, ifølge Erichsen, den sårbarhed over for politisk ukorrekthed, som vi har fået: *“Endnu en vigtig grund til krænkelse er vores sårbarhed over for politisk ukorrekthed. Alting er hårdt, når man er pakket ind i vat. Tag velfærdsdanskerne, der næppe har fået mange knubs i forhold til andre kulturer og samfund.”* Han giver udtryk for, at vi er blevet for blødsøden og, at vi groft sagt mangler en god omgang kritik, så vi kan blive robuste. Dette er også noget af det, han peger på i forbindelse med de forudsætninger, det kræver at tage del i *krænkelsesdebatter*.

Krænkelleskulturen kræver, ifølge Erichsen, ikke nogle specielle forudsætninger, det er derfor *krænkelleskulturen* har så store tiltrækningskraft. Den udgør en diskussion og debat, som alle kan tage del i og i hans optik elsker vi alle en god diskussion, så derfor er vi villige til at hoppe med på vognen: *"Folk elsker at debattere, og mulighederne er bedre end nogensinde. Man kan altid blande sig i en heftig diskussion på nettet (...)." Som det eneste kræves der, at man har følelser:*

"På den måde har krænkelleskulturen også stor tiltrækningskraft. Enhver kan være med, det gælder bare om at finde sin indre puritaner frem, så kan man frygtløst kaste sig ud i debatter med selv de klogeste hoveder, som i sagens natur ikke har mere ret, fordi alle argumenter er følelsesbaserede."

I forbindelse med ovenstående giver han udtryk for, at de personer, som tiltrækkes af *krænkelleskulturen*, er personer, som kan være helt puritanske, men som nedenstående udtrykker, mener Erichsen også, at der skal være et opmærksomhedsønske og et stort retfærdighedsego, fordi det i Erichsens optik ikke nødvendigvis er sagens karakter, man ønsker at gøre opmærksom på, men i stedet sig selv:

"Se mig, jeg er krænket! Og som retfærdighedens stemme gør jeg opmærksom på, at H&M ikke skal have lov til at putte en sort dreng i en trøje, der står abe på. Og jeg gør opmærksom på, at Metropolitan Museum burde fjerne et maleri af en ung pige i en seksuelt udfordrende stilling. Således skaber den krænkede ikke bare opmærksomhed omkring sagen, men også om sig selv, grænsende til selvlancering."

Erichsen er også overbevist om, at selve *krænkelleskulturen* er et udtryk for en kamp, som egentlig ikke behøver at blive kæmpet, men fordi alle *"afgørende"* kampe er udkæmpet, så kommer *krænkelleskulturen* til undsætning, så nogle mennesker føler, at de har noget at kæmpe for:

"De afgørende problemer er løst, de store kampe er vundet. Netop derfor mangler mennesker i vor tid måske en sag, noget, man kan slås for. Her kommer krænkelleskulturen til undsætning. Der kæmpes stadig – nu mod racistiske eller sexistiske reklamer, kampagner og kunst. Men tidligere tiders problemer taget i betragtning, så bliver koret af krænkede til en skinger koncert."

3. Hvordan er denne fremstilling af 'problemet' opstået?

Erichsen giver indtrykket af, at denne problemfremstilling er opstået som en reaktion på nogle betragtninger, han har gjort sig. Han mener, at *krænkelsekulturen* også kan betragtes som en diskussionskultur, fordi *"reklamer og andre udtryk bliver debatteret ivrigt på sociale medier. Folk elsker at debattere, og mulighederne er bedre end nogensinde."* Det lader til, at dette skulle være en tendens, der har udviklet sig ved hjælp af de sociale medier. Herigennem kan man nemlig *"(...) altid blande sig i en heftig diskussion på nettet, ovenikøbet med et publikum, der kan strække sig fra få mennesker til flere tusinde."* Det er, ifølge Erichsen, nemt at nå ud til et publikum og skabe en stemning, hvor alle kan deltage, fordi det jo handler om følelser. Samtidig mener Erichsen også, at hvad der er en krænkelssensation i ét land, hurtigt kan blive det sammen hjemme i Danmark. De sociale medier tilbyder nemlig en platform, hvor man i løbet af et lille sekund kan nå den anden ende af jorden og dermed lade sig rive med:

"Vi bliver dagligt bombarderet med indtryk, nyheder og sladder gennem moderne medier. Hvis Pandora har lavet en kontroversiel reklame i Italien, går der ikke længe, før den når herop. Når smuttere og svipsere serveres som sensationshistorier, kan det være svært ikke at lade sig rive med."

Jeg vil argumentere for, at det som vi kan opfatte som opstandelsen af Erichsens problemfremstilling er ovenstående, men også at han mener, at der findes en distinktion mellem *reelle* overgreb og krænkelser. Jeg vil mene, at det er en distinktion, der er vigtig for ham, fordi han flere gange giver udtryk for, at *"kritik af krænkelsekultur skal ikke forveksles med kritik af MeToo"* og at *"reelle overgreb på kvinder hører ingen steder hjemme, men så lad os fokusere på dem frem for pseudo-problemerne."* Jeg vil derfor udlede, at Erichsens problemfremstilling også er opstået, som en kritik af de sammenhænge, hvor man anvender betegnelsen *"krænkelse"*, men også som en kritik af de sociale medier og en slags bøn om, at man udvikler en kritisk sans på de sociale medier, så man ikke lader sig rive med.

4. Hvad efterlades uproblematisk i denne problemrepræsentation? Hvor er tavshederne? Kan 'problemet' tænkes anderledes?

Der er ting som Erichsen glider let henover i hans problemrepræsentation og det er bl.a. udlægningen af *krænkelsekulturen*, som et dække over andre problemer. Problemet er, at Erichsen ikke giver eksempler på, hvilke pseudo-problemer begrebet dækker over. I denne henseende er Erichsen tavs og hvis man ikke svarer på, hvad *krænkelsekulturen* i virkeligheden er et udtryk for, er man så ikke nødt til at gå ud fra, at der er snakke om krænkelse?

En anden ting er, at han giver udtryk for, at det er et problem, at "*man frygtløst kaste[r] sig ud i debatter med selv de klogeste hoveder (..)*", fordi tilhængerne af *krænkelsekulturen* debatterer med følelserne. Det, der i min optik efterlades i tavshed er forklaring på, hvorfor det er et problem. Er det ikke en af de præmisser, der ligger bag ytringsfriheden, at alle kan få lov at deltage i Danmarks debatter, uanset forudsætninger (Folketinget). Ændre man konteksten til at omhandle en debat, der omhandler lovmæssige ændringer på handicapområdet og man selv indgår i denne debat som handicappet, så ville man vel også her debattere med følelserne. Det er vel en sag, der berører ens levet liv og ens fremtidige forudsætninger.

I forlængelse af dette, er det også interessant at se på, at han ser det som uproblematisk at efterlade et udsagn som:

"Kritik af krænkelsekultur skal ikke forveksles med kritik af MeToo. Her er en bevægelse, der har sat en stopper for magtfulde mænd uden respekt for kvinder, og en bevægelse, som man må gå ud fra har en stærk forebyggende effekt, især i underholdningsbranchen, hvor mænd sidder på magten. MeToo handler om reelle overgreb, og det er kun godt, at problemerne ser dagens lys."

Der ligger ikke nogen begrundelse til denne mening. Han laver en distinktion mellem krænkelse og reelle overgreb og efterlader denne uproblematisk og i tavshed. Man efterlades som læser med spørgsmål som "*må jeg så ikke synes, at jeg blev krænkelse?*" og "*der er en forskel mellem krænkelse og reelle overgreb, men hvor ligger skillelinjen?*". I sidste ende kan man argumentere for, at der i udsagnet ligger en risiko for, at det kan føre til "victim blaming", som henviser et respons, hvor man hentyder, at offeret selv bærer skylden for krænkelsen (Welsh Women's Aid 2023).

Flere af Erichsens argumenter og kommentarer efterlades altså ubesvaret i tavshed. Dette giver et indtryk af de ting, der for Erichsen ikke udgør et problem for ham, men samtidig også, hvad der i Erichsens optik er hans rettigheder.

5. Hvilke effekter frembringes af denne fremstilling af 'problemet'? som bygger på eller er præget af logisk sammenhængende kæder af udsagn, idéer, definitioner el.lign.

Ting som Erichsen ikke glider let henover er adskillelsen mellem ham og gruppen, der er tilhængere af *krænkelsekulturen*. Han beskriver disse tilhængere med en masse adjektiver, der i sin essens tegner et billede af Erichsens som det modsatte, da han tager stærk afstand til *krænkelsekultur* og er stærk kritisk over for den.

Som de andre debattører er repræsentation af de krænkede påvirket af negativitet. Det er en gruppe mennesker, som bliver stødt til fingerspidserne. De bliver nemt revet med at stemningen, der følger sensationelle krænkelssager: *"(...) folk bliver stødt over reklamer eller revyplakater (...). Når smuttere og svipsere serveres som sensationshistorier, kan det være svært ikke at lade sig rive med."* De elsker opmærksomhed og derfor bevæger de sig rundt på nettet som aldrig før, hvor de leder efter et publikum, der kan hjælpe dem med at skabe en stemning:

"Folk elsker at debattere, og mulighederne er bedre end nogensinde. Man kan altid blande sig i en heftig diskussion på nettet, ovenikøbet med et publikum, der kan strække sig fra få mennesker til flere tusinde."

Når de har fundet deres publikum forklæder de sig som *"retfærdighedens stemme"* og giver udtryk for en masse krænkelser. Erichsen mener dog, at alt dette dækker over ét enkelt formål – nemlig en *"selvlancering"*. Ikke nok med det, så giver også udtryk for, at det er en gruppe, der ikke kan tænke kritisk, som søger et tilhørsforhold og tager det første sted, der tager imod dem, og det er *krænkelsekulturen*. Vi lever i en kedelig tid, fordi der ikke længere er store kampe at bekæmpe. Her komme *krænkelsekulturen*, som et svar, der giver denne gruppe noget at lave:

"(...) krænkelsekulturen [har] også stor tiltrækningskraft. Enhver kan være med (...). (...) Netop derfor mangler mennesker i vor tid måske en sag, noget, man kan slås for. Her kommer krænkelsekulturen til undsætning."

På baggrund af Bacchis spørgsmålsrække har jeg udarbejdet ovenstående analyse, der besvarer de fem første spørgsmål. Ud fra disse analyser har jeg desuden udarbejdet nedenstående analyseskema, som muliggjorde en tematisering og strukturering af den kommende analyse.

Analyseskema 1.5: “Se mig, jeg er krænket! Krænkelseskulturen har sejret, men der er ikke meget at være krænket over”

Diagnose	Voice	Prognose
Hvad er problemet repræsenteret at være? De krænkelse, som forfatteren mener repræsenter krænkelseskulturen, er ikke reelle krænkelse. Der eksisterer i stedet en diskussionskultur, hvor man kæmper om at komme til ord, men også om at få ret.	Hvem har problemet? Det er også et problem for de personer, som udsættes for “reelle” seksuelle krænkelse, fordi samfundsmedlemmerne får svært ved at tage dem seriøst. Problemet går også ud over, forfatteren selv, og andre kritikere af krænkelseskulturen. Disse mennesker indgår i debatter med argumenter baseret på viden – og ikke følelser.	Hvordan løses problemet? De krænkede personer skal finde noget andet at give sig til. Forfatteren præsenterer krænkelseskulturen som et tidsfordriv, der er udtryk for, at samfundets store problemer er løst. Krænkelseskulturen giver os et noget at slå for. En anden løsning relaterer sig til diskussioner baseret på viden og evidens. Dette hentyder til, at krænkede skal lade sig belære inden for emnet, men også, at man udvikler en slags kritisk sans, hvoraf man ikke finder det nødvendigt, at kommenterer og diskuterer på de sociale medier.
Hvad er problemet et resultat af? Krænkelseskulturen (eller diskussionskulturen) er et resultat er de moderne medier, såsom sociale medier. Her bliver man konstant bombarderet med indtryk, nyheder og sladder som man kan danne sig en mening om.	Hvem skal løse det? Det skal de krænkede ved at finde noget andet at tage sig til og ikke skabe deres egen kamp, hvilket krænkelseskulturen er.	

- (Bilag II)

Analyse

I analysen præsenterer jeg tre temaer: *ytringsfrihed*, *“krænkelssparate”* og *Danmarks frelsere*. Disse tre emner vil jeg illustrere og argumentere for under de respektive temaer. Udover dette vil jeg kort forholde mig til Carol Bacchis sjette spørgsmål i hendes spørgsmålsrække. Spørgsmålet henviser til hvordan og hvor debatforfatternes repræsentation af *“problemet”* er blevet produceret, formidlet og forsvaret? Dette gør jeg ved at forholde mig til de udvalgte debat- og kommentarindlæg, som jeg analyserer på. Årsagen for dette er, at det er et større arbejde at søge efter udsagns oprindelse og dette tillader specialets størrelse eller tiden mig ikke.

Debatindlæggene som ekkokammerer

I gennem en analyse af debat- og kommentarindlæggene blev det tydeligt, at der sommetider blev brugt udtryk, som mindede om hinanden. Eksempler på dette er eksempelvis Ruben Fønsbos debatindlæg fra 2018, som blev udgivet på det store medie POV. Fønsbo giver udtryk for, at der kun kan være tale om en krænkelse, hvis man selv er det primære offer og kalder det en krænkelse: *“I de situationer, hvor der helt konkret er tale om krænkelse, er der også et primært offer (...)”*. Meget lignende dette giver Poul Rand udtryk for i 2020, hvor han skriver *“Er modtageren det primære offer er der nok tale om krænkelse (...)”*.

Hvad Rand har beskrevet minder diskursivt meget om Fønsbos udlægning af krænkelse. Dette kan altså tyde, at Rand har ladet sig inspirere af Fønsbo. En pointe som underbygger dette, er den lighed, der også er mellem deres udlægninger af *krænkelsskulturens* effekt på vores samfund. Fønsbo skriver, at:

“Krænkelsskulturen er voldsomt skadelig for samfundet, ytringsfriheden, den akademiske verden, pressens mulighed for at udtale sig, den frie debat, uddannelsesinstitutioner, kunsten og endda almindelig kommunikation fordi vi – med vores krænkelse som omdrejningspunkt – gør vores private synspunkter til almengyldige regler (...)”

Det er mange af de samme ting Rand ridser op i hans indlæg, samtidig med at han også, ligesom Fønsbo, beskriver, at det handler om private synspunkter, der bliver gjort til reglementer:

“Det er voldsomt skadeligt for samfundet, den akademiske verden, uddannelsesinstitutioner, ytringsfriheden, en uafhængig pressedækning, den frie debat, kunsten og endda almindelig

kommunikation. Skadeligt, fordi vi med krænkelser som omdrejningspunkt gør private synspunkter til almengyldige regler (...)"

Rands definition af, hvad en krænkelse er, som *"Har nogen skadet dig, angrebet din ære, ydmyget dig offentligt eller overtrådt almene sociale som moralske normer og dér med ramt dig - kan du måske føle dig krænket"* giver også indtrykket af, at han er inspireret af Fønsbo, der definerer en krænkelse som: *"Er du blevet krænket, har nogen skadet dig, angrebet din ære, ydmyget dig offentligt eller overtrådt almene sociale eller moralske normer og derved ramt dig"*.

Det er sådanne citater, der kan give indtrykket af, at nogle argumenter rejser videre. Fønsbos artikel er desuden blevet henvist til på andre hjemmesider bl.a. Faktalink, hvoraf hans argumenter også er blevet brugt af en tredje part, som ikke indgår i analysen (Faktalink).

Det er ikke kun Fønsbos synspunkter, man kan argumentere for, der rejser videre. Thomas Johannes Erichsen beskriver i hans debatindlæg i Kristeligt Dagblad, at *krænkelseskulturen* ikke kræver nogle forudsætninger for at kunne deltage: *"Krænkelseskulturen er for alle – det kræver hverken viden eller ekspertise at blande sig i debatten. Det er følelserne, der snakker, og man skal bare blive godt og grundigt fornærmet"* og dette er et argument, man kan se gå igen hos både Fønsbo og Rand. Fønsbo skriver: *"Det fede ved krænkelseskulturen er, at alle kan være med. Den kræver ingen forudsætninger, den kræver ingen kundskaber, og den kræver ingen viden. Det eneste, krænkelseskulturen kræver, er en veludviklet nærtagenhed (...)"* og noget nær det samme skriver Rand: *"I krænkelseskulturen kan alle være med. Det kræver ingen forudsætninger, ingen kundskaber, ingen viden. Det kræver kun en veludviklet nærtagenhed."*

Der går næsten et år mellem Erichsens og Fønsbos respektive debatindlæg og af den grund kan man argumentere for, at ovenstående argument i første omgang stammer fra Erichsen, som så er rejst videre til Fønsbo og i sidste ende til Rand. Disse eksempler giver et indtryk af, hvordan online debatter eksisterer i et ekkokammer, hvor argumenter rejser videre og får mulighed for at vokse sig større. Det viser desuden også, at der eksisterer en vis magt i sådanne debatindlæg, hvor man har muligheden for at dele sine holdninger og overbevise andre om samme og dermed opnå flere tilhængere, som i sidste ende betyder, at disse holdninger kan opnå større gyldighed.

I næste afsnit vil jeg analysere de tre temaer, som også kom til syne hos de fleste debatforfattere, for i sidste ende at komme frem til, hvilke betydninger, der ligger bag anvendelsen af betegnelsen *krænkeseskultur*.

Ytringsfrihed

I dette afsnit vil jeg argumentere for, og vise, hvordan *krænkeseskulturen* præsenteres som en trussel mod danskhed og ytringsfriheden for i sidste ende at give en indsigt i, hvad forfatterne mener formålet med *krænkeseskulturen* er.

Ved hjælp af WPR-tilgangen får man et indtryk af, at alle fem forfattere mener, at *krænkeseskulturen* er en trussel mod den danske ytringsfrihed. Man ser også, at de fleste antager, at brugen af krænkesesbegrebet er en kamuflering over det virkelige formål: at indskrænke ytringsfriheden for på den måde at undgå at få såret deres følelser. Martin Ågerup giver udtryk for dette ved at positionere rettigheden til *ikke* at blive krænket op imod at få krænket sin ytringsfrihed. Førstnævnte er et udtryk for såret følelser og et argument man kan møde i diskussioner om *krænkeseskulturen*:

"(...) retten til ikke at få "krænket" sine følelser kan vel være lige så vigtig som retten til ikke at få krænket sin ytringsfrihed, ikke sandt? Forkert! De vestlige demokratiers grundlæggende rettigheder såsom ejendomsretten, ytringsfriheden, kontraktfriheden, forsamlingsfriheden og foreningsfriheden er beskyttet af Grundloven og er centrale fundament for vores velstående og relativt stabile og harmoniske samfund."

Andersen udtrykker det anderledes, men synes alligevel at være af samme mening som Ågerup. Nemlig, at *krænkeseskulturens* formål er et andet end det den skildrer. Det ægte formål er, at censurere for derved at indskrænke ytringsfriheden og danskhed, som er ting som "*humor, ironi, satire og ytringsfrihed (...) en vigtig del af den danske kultur*", men også grundloven: "*Det er Grundloven, der sætter rammerne i Danmark. Og det er domstolene, der i sidste ende bestemmer, hvad der er tilladt (...) der har et de facto monopol i Danmark på debat*". Ifølge forfatterne kan *krænkeseskulturen* medføre konsekvenser, der går ud over ytringsfriheden, når *krænkeseskulturens* formål er, at sætte endnu flere restriktioner på vores sprog.

At *krænkeseskulturen* i virkeligheden er et begreb, der dækker over noget andet er Erichsen enig i, men henviser til, at begrebet et udtryk for pseudo-problemer: "*Folk er krænkede, men der er ikke meget at*

være krænkede over, og krænkelse handler ofte om noget helt andet. Reelle overgreb på kvinder hører ingen steder hjemme, men så lad os fokusere på dem frem for pseudo-problemerne.”

Krænkelseskulturens konsekvens, er for Erichsen, at den stjæler rampelyset fra, hvad han mener, er reelle overgreb og derfor bliver sådanne overgreb ikke håndteret eller får den rette opmærksomhed. Erichsen gør selv opmærksom på, at MeToo-bevægelsen er et eksempel på dette: *“MeToo handler om reelle overgreb, og det er kun godt, at problemerne ser dagens lys.”*

I kontrast til ovenstående giver Erichsen ikke eksplicit udtryk for den trussel *krænkelseskulturen* udgør for ytringsfriheden. Jeg vil dog argumentere for, at man implicit kan udlede det ud fra hans udsagn. Man kan argumentere for at truslen består i, at man står tilbage med samfundsdebatter, der er baseret på følelser, forhastet konklusioner og usammenhængende argumentationer:

“Krænkelseskulturen er for alle – det kræver hverken viden eller ekspertise at blande sig i debatten. Det er følelserne, der snakker, og man skal bare blive godt og grundigt fornærmet. (...) [man kan] frygtløst kaste sig ud i debatter med selv de klogeste hoveder, som i sagens natur ikke har mere ret, fordi alle argumenter er følelsesbaserede.”

Citatet giver et indtryk af, at *krænkelseskulturen*, i Erichsens optik, truer ytringsfriheden på en måde, der gør, at man uden forudsætninger kan deltage i debatter, som man ikke nødvendigvis ved noget om. Henviser man dog til ytringsfrihedens definition, er det sådan en præmis den bygger på – at alle kan få lov at deltage i Danmarks debatter, uanset forudsætninger (Folketinget). Erichsen giver også et indtryk af, at han mener, at det er forkert at debatter er følelsesbaserede. Heraf vil jeg dog argumentere for, at hvis man ændrer konteksten, så vi ikke længere debatterer om *krænkelseskulturen*, men i stedet om lovmæssige ændringer på handicapområdet og man selv indgår i denne debat som handicappet, så ville man også her debattere med følelserne, fordi man har at gøre med en sag, der berører ens levet liv og ens fremtidige forudsætninger.

Et andet synspunkt som flere af forfatterne er enige i, og som taler for, at de ser *krænkelseskulturen* som en trussel eller som skadelig for ytringsfriheden, er det faktum, at de mener, at betegnelsen *“at krænke”* bruges forkert.

I forhold til dette er Rand og Fønsbo to personer, hvis argumentationer og konklusioner minder meget om hinanden. Fønsbo antager, at det handler om, at man bliver fornærmet, såret eller

“prinse/prinsessesur” og når folk bruger argumenter som “jeg føler mig krænket”, kan der ikke være tale om krænkelser, fordi: “(...) der er fire grundfølelser, og krænket er ikke en af dem. (...) Følelser er enten frygt, sorg, glæde eller vrede i varierende styrker og udtryksformer.”

I stedet er der tale om en krænkelse, hvis: *“nogen [har] skadet dig, angrebet din ære, ydmyget dig offentligt eller overtrådt almene sociale eller moralske normer og derved ramt dig. Det, der sandsynligvis snarere er sket, er, at nogen har udtrykt et synspunkt, som du ikke er enig i.”* Rand mener også, at folk har en tendens til at bruge begrebet om situationer, hvor der opstår uenighed over et emne. Ordet henviser i stedet til handlinger, der skader dig, angriber din ære, ydmyger dig offentligt eller hvis man overtræder almene sociale eller moralske normer: *“Har nogen skadet dig, angrebet din ære, ydmyget dig offentligt eller overtrådt almene sociale som moralske normer og dér med ramt dig - kan du måske føle dig krænket. Men et emne du ikke er enig i er ikke en krænkelse.”*

En anden ting de to er enige i, er måden de formulerer, hvordan de mener, at *krænkelseskulturen* skader ytringsfriheden. Både Rand og Fønsbo forklarer på samme måde, at det er ved at gøre private synspunkter til almengyldige regler. Fønsbo konkluderer, at vi: *“med vores krænkelse som omdrejningspunkt – gør vores private synspunkter til almengyldige regler og derved tiltager os retten til at bestemme, hvad andre mennesker må mene og hvordan de må udtrykke deres meninger,”* og dette går ud over *“ytringsfriheden, den akademiske verden, pressens mulighed for at udtale sig, den frie debat, uddannelsesinstitutioner, kunsten og endda almindelig kommunikation.”*

I forhold til den frie debat og diskussioner frygter han, at disse forsvinder, fordi videnskabelige argumenter tyndes ud og i stedet er argumenter baseret på følelser: *“Jamen, jeg synes ikke det, du siger, er rigtigt’ er bare ikke et argument, når fx solid forskning demonstrerer at man tager fejl. Vid noget i stedet for at synes noget.”* Rand antager, at der er tale om et nedbrud af vores nuværende samfund, fordi nogle personer ønsker at gøre deres private synspunkter til regler for, hvad der er tilladt at sige og dermed fratage andre personer deres ret til at tale fra hjertet og debattere:

“Det er voldsomt skadeligt for samfundet, den akademiske verden, uddannelsesinstitutioner, ytringsfriheden, en uafhængig pressedækning, den frie debat, kunsten og endda almindelig kommunikation. Skadeligt, fordi vi med krænkelser som omdrejningspunkt gør private synspunkter til almengyldige regler samt forsøger at pådutte andre hvad de skal mene. Der SKAL være plads til andres meninger!”

Begrebet *krænkeseskultur* og ytringsfriheden nævnes ofte i sammenhæng. Forfatterne præsenterer *krænkeseskulturen*, som en krænkesesstrømning, der bevæger sig ud i samfundets institutioner, som deraf udgør en trussel for de normer, værdier, skikke, friheder og rettigheder Danmark og danskerne har nydt godt af og som forfatterne nødtigt ser forsvinde. Forfatterne synes desuden, at have erfaret konsekvenser ved *krænkeseskulturen*, som nu skal tages hånd om og det er det disse debat- og kommentarindlæg resultater af.

Forfatterne gør sig den fælles observation, at *krænkeseskulturen* skal ses som en kamuflering af det virkelige formål, men også som et dække over andre problemer. Det virkelige formål er i stedet at indskrænke ytringsfriheden, så private synspunkter, som *krænkeseskulturens* tilhængere har, bliver gjort til almengyldig reglementer, som alle skal følge. Denne forståelse præsenterer *krænkeseskulturen* som en strømning med manipulatoriske tilhængere, der søger at påvirke danskernes holdninger ved at kalde dem krænkende.

Det betyder, set fra forfatterens synspunkter, at *krænkeseskulturens* tilhængere anvender et ord omsluttet af meget seriøsitet, da "krænkelse" jo henviser til overgreb af forskellige former (Ordnet a), som et slags belæg og argumentation for deres kamp, men også som en underminering af de ikke-krænkedes argumenter.

Der ses desuden en vrede hos forfatterne, fordi de giver udtryk for, at de krænkede gør sig til højere dommer end grundloven og vores ytringsfrihed ved at censurere og lade sig andenhåndskrænke. Sådanne udtryk kan forstærke argumentet, om at de frygter for deres ytringsfriheden.

Det er Fønsbo som den eneste, der anvender betegnelsen "*andenhåndskrænkelser*", som henviser til, at man krænkes på andres vegne. Fønsbo selv proklamerer, at dette er et problem, fordi det gør andre personer til dommer over andres adfærd: "*Det, du derimod gør, er at påtage dig en andenhåndskrænkelse; dvs. en krænkelse på andres vegne. Det giver ikke ret meget mening, for dermed gør du dig til dommer over både den som krænker og den der krænkes.*" Rand bekræfter Fønsbo i denne problematisering. Han mener nemlig også, at man risikerer, at *krænkeseskulturen* medfører den risiko, at man: "*(...) Ved at føle sig krænket på andres vegne gør man sig til dommer over den som krænker og den der krænkes.*" På deres vegne kan man argumentere for, at sådan et udfald, vil forhindre personer som Fønsbo og Rand i at udfolde deres meninger, som de har lyst til.

Til forskel fra Fønsbo og Rand, giver Andersen udtryk for at ytringsfrihedens overlevelse ligger i hænderne på den censur, der finder sted på Facebook. I stedet for at henvise til, at det er andre individer, der gør sig til dommer for, hvad der er krænkende, henviser han til, at det er amerikanske Facebook. Andersen føler, at *krænkelseskulturens* principper har grebet hånd om ord som *“negerbolle”, “københavnerstang”* og *“jøde kager”*, og der derfor ikke er længe til, at andre ord og begreber bliver censureret. Han ser allerede dette ske på Facebook: *“takket være krænkelseskulturen er det ene af disse tre ord nu føjet til den lange liste over ord og begreber, der får sociale medier til at censurere og udelukke.”* Ifølge ham er det et problem for danskheden og i forbindelse med, at han har fået fjernet en kommentar på Facebook, med begrundelsen om, at den var krænkende, ser han nu, hvad der er et klart brud på vores danske ytringsfrihed og anser denne fjernelse som et udtryk for censur, men også en tendens, hvor amerikanske værdier nu kan bestemme, hvad der må og ikke må siges i Danmark:

“Det er ikke de politisk korrekte, det er ikke krænkelseskulturen, det er ikke centrum-venstre og det er ikke amerikanske virksomheder som Facebook, der har et de facto monopol i Danmark på debat.

Vi bliver nødt til at tage kampen op mod den censur, hærværk og vold, der kommer fra venstrefløjen og krænkelseskulturen.”

Dette afsnit giver et klarer billede af, hvad der i forfatterens optik er problemet med *krænkelseskulturen*. Hvad der også går igen, hos de fleste af forfatterne, er, hvem der i deres optik er problemmagerne og hvem der derfor skal kæmpes imod. Dette vil jeg komme ind på i næste afsnit.

“Krænkelsesparate”

En anden ting, som går igen er forfatterens indtryk af *krænkelseskulturens* tilhængere og de tillægsord de vælger at associere dem med. Dette er adjektiver, der i sammenspil med forfatterens skrevne kontekst sætter tilhængerne i et negativt lys og som præsenterer dem som ufornuftige mennesker. Det er dette jeg vil vise og argumentere for nedenfor.

Martin Ågerup benytter betegnelsen *krænkelsesparate* til at beskrive *krænkelseskulturens* tilhængere og disse personer er for ham en ufornuftig gruppe, der har en tendens til at overdrive deres krænkelse: *“De krænkelsesparate har nemlig overspillet deres kort i flere af disse sager.*

Modreaktionen fra danskerne er fornuftig.” Som argument hertil opstiller Ågerup den distinktion, hvor man har danskerne, der grundet deres modreaktioner på *krænkelsekulturen*, er fornuftige: *“Modreaktionen fra danskerne er fornuftig”* og på den anden side, er de *krænkelssparate*, der har overdrevet og som derfor står i modsætning til de andre.

Poul Rand vælger i stedet at beskrive disse personer som en gruppe af fornærmet og umodne mennesker: *“I dag føler mange sig krænket ved at blive modsagt - er dette krænkende? (...) Nej, i er givetvis normal - ikke krænket! (...) men tøsesur og fornærmet.”* Til forskel fra Rand og Ågerup, så er dette ikke en diskussion Andersen tager del i. Det gør Erichsen og Fønsbo derimod. Fønsbo anklager de krænkede for at være følelsesbetonet, fordi de, som beskrevet i afsnittet ovenfor, argumenterer for deres krænkelsspåstande med *“jeg føler”*. Fønsbo mener ikke, at det er en mulighed, fordi krænkelse ikke er en grundfølelse, derudover mener han at *krænkelsekulturens* tilhængere hænger ved argumenter, der i hans optik, *“tilsidesætte[r] selv strengt videnskabelige argumenter, fordi man ikke ‘føler’, at ens modpart har ret”* og i den forbindelse mener han, at der er tale om personer, der *“(...) er blevet fornærmet. Eller såret. Eller prinse/prinsessesur”*, når de forklarer, at de er blevet krænket. Erichsen giver, ligesom Fønsbo, udtryk for at *krænkelsekulturen* handler om følelser, fordi – som jeg også refererede til i ovenstående afsnit – det i hans optik kun er følelserne, der snakker og at en forudsætning er, at man skal være godt og grundigt fornærmet, når man deltager i disse krænkelssdebatter.

Udover at fremstille disse individer som prinse/prinsessesure, fornærmet og såret, så fremstiller Fønsbo dem også som individer, der ikke kan lide, at de ikke får deres vilje. Man kan argumentere for, at han anser dem som personer, der er fordomsfulde, fordi de er villige til at hoppe med på meninger, som *krænkelsekulturen* foreligger dem, i stedet for at forme deres egne. Han argumenterer for, at dette er en del af *krænkelsekulturens* formåen:

“(...) det fede ved krænkelse er, at de er identitetsskabende. Jeg kan mærke mig selv, og jeg får et tilhørsforhold til en – gange vist ofte imaginær – gruppe af ligesindede. Jeg er noget, fordi nogen krænker mig. Det gør mig godt.”

Derudover er disse personer ikke kun fornærmet, sure og fordomsfulde. De er ifølge Fønsbo også egoister, og det er de, fordi de kun tænker på, at hvad *krænkelsekulturen* kan gøre af gode ting for dem, fordi de her finder deres – ofte imaginære – gruppe af ligesindede, men ikke tænker på, at *krænkelsekulturen* ikke medfører noget godt for samfundet som helhed: *“Det gør bare ikke*

samfundet som helhed noget godt, for min fornemmelse af at være krænkede bliver let til et krav om, at andre skal indrette sig efter, hvad jeg synes. Og det er topmålet af egoisme.”

I tråd med den egoisme som Fønsbo giver udtryk for, er Erichsen af den overbevisning, at disse tilhængere af *krænkelseskulturen* er opmærksomhedssøgende og anvender krænkelsessager som selvlancering, hvor de fremstiller sig selv som *“retfærdighedens stemme.”*

“Folk elsker at debattere, og mulighederne er bedre end nogensinde. Man kan altid blande sig i en heftig diskussion på nettet, ovenikøbet med et publikum, der kan strække sig fra få mennesker til flere tusinde.”

Ikke nok med det, så mener han også, at det er en gruppe, der ikke kan tænke kritisk, men som søger et tilhørsforhold og tager den første mulighed de ser, hvilket er *krænkelseskulturen*. Han antager i den forbindelse også, at roden til *krænkelseskulturen* er, at man ikke har noget bedre at give sig til, da vi lever i en kedelig tid, hvor der ikke længere er store kampe at kæmpe. Her kommer *krænkelseskulturen*, som et svar, der giver denne gruppe noget at lave:

“(…) krænkelseskulturen [har] også stor tiltrækningskraft. Enhver kan være med (...). Netop derfor mangler mennesker i vor tid måske en sag, noget, man kan slås for. Her kommer krænkelseskulturen til undsætning.

Dette er ikke rigtigt et område Andersen betræder, men i og med han præsenterer sig selv som *krænkelseskulturens* modstander, der sætter pris på den danske humor, ironien og satiren, samt ytringsfriheden, må man antage, at han forstår centrum-venstregruppen som det modsatte. Det er i hans optik nemlig de ovenstående ting, der i øjeblikket trues og som Andersen og andre modstandere må kæmpe for. Han fremstiller altså sig selv, som en del af gruppen, der er nødt til at:

“(…) tage kampen op mod den censur, hærværk og vold, der kommer fra venstre og krænkelseskulturen. (...) Det er ikke de politisk korrekte, det er ikke krænkelseskulturen, det er ikke centrum-venstre og det er ikke amerikanske virksomheder som Facebook, der har et de facto monopol i Danmark på debat.”

De krænkede, som også henviser til som *krænkelseskulturens* tilhængere og de *krænkelsesparate*, bliver ikke just mødt med positive og gavnlige formuleringer. I stedet bliver de degraderet med

udtryk og subjektiveringer som *humorløse, fordomsfulde, ukritiske, følelsesbetonede, nærtagende, uvidende, tøsesure og fornærmet, prinse/prinsessesur og ufornuftige*. Det er udtryk, der inviterer til en opfattelse af de krænkede som personer, der ikke kan se ud over deres egen næsetip, som tager alt personligt og som derfor uden nogen kritisk sans begynder deres krænkelserbeskyldninger for at beskytte sig selv. Disse tilhængere bliver altså ikke mødt med en positiv begejstring. I stedet kan disse udtryk argumentere for, at forfatterne møder dem med en vis mistro, der går så langt, at de ikke mener, at man bør lukke de krænkede ind i debatterne, da dette, med Ågerups udtryk, i stedet vil: *“stopper enhver dialog”*.

Samtidig synes der, at være bred enighed mellem forfatterne om, at der ikke er tale om *“rigtige”* krænkelser. I Erichsens og Ågerup optik er det, fordi der ikke er tale om krænkelser, der falder ind under MeToo-bevægelsen. Ågerup giver nemlig udtryk for, i hans beskrivelse af Gallup undersøgelsen, at denne bevægelse er berettiget en højere score af seriøsitet end, hvad den fik: *“Kun MeToo finder danskerne berettiget med en score på 2,9. Den score kunne efter min smag godt have været større”* og Erichsen beskriver MeToo-bevægelsen som en bevægelse, der *“(…) handler om reelle overgreb, og det er kun godt, at problemerne ser dagens lys.”*

For nogle af de andre forfattere, skyldes det, at *krænkelsekulturens* krænkelser ikke falder ind under deres definitioner, som har det tilfælles, at en krænkelse henviser til, om nogen har *“skadet dig, angrebet din ære, ydmyget dig offentligt eller overtrådt almene sociale som moralske normer og dér med ramt dig”* (Fønsbo & Rand). En problematik ved disse udsagn er dog, at der ikke er nogen, der fremlægger eksempler, der illustrerer, hvad man så kan anse som krænkelser. Disse definitioner og udtryk virker meget diffuse, da man efterlades uden en klar skillelinje for, hvad der er *“rigtige”* krænkelser og hvad der er *“forkerte”* krænkelser. Hvis man fik sådan en skillelinje, ville man tydeligt kunne identificere, om man er blevet krænket eller om man *“bare”* har fået såret sine følelser. Fønsbo og Ågerup syntes selv, at de krænkelser, som kom frem i forbindelse med MeToo-bevægelsen er reelle, dog kan man identificere mange typer af krænkelser i forbindelse med MeToo-bevægelsen og mange af disse omhandler personlige beretninger, hvor beskrivelsen formuleres med *“jeg føler mig krænket”* (KVINFO).

Hvilke krænkelser er det i virkeligheden, man kan definere som *“ægte”* eller *“reelle”* er ikke helt klart. Forfatterne efterlader os med, hvad der i min optik, virker som et stort definitionsbul, der ikke gør os klogere på, hvornår vi må føle eller synes os krænket. Hvad der til gengæld er klart, er

forfatternes indtryk af de krænkede. *Krænkelseskulturens* tilhængere og de *krænkelsesparate* degraderes med negative udtryk og subjektiveringer, der fremstiller dem som individer, der tager alt personligt uden nogen kritisk forstand, som derfor benytter krænkelsesbeskyldninger for at beskytte sig selv for enhver kritik.

Lige så klart som forfatterne kan beskrive de krænkede, lige så klart kan de beskrive sig selv som de krænkedes modsætninger. Forfatterne fremstiller sig selv, og andre modstandere af *krænkelseskulturen*, som fornuftige og kritiske mennesker, der kan indgå i debatter uden at blive krænket, men også som de personer, der har til opgave at "*frelse*" Danmark fra de krænkede og *krænkelseskulturen*, hvor formålet er at indskrænke ytringsfriheden og danskheden.

Danmark frelsere

Dette sidste tema kan på sin vis ses i sammenhæng med det forrige, fordi det ofte har været i forbindelse med beskrivelser af de krænkede og *krænkelseskulturens* tilhængere, at forfatterne har positioneret sig selv. Problempræsentationen har desuden givet indtrykket af, at forfatterne i deres beskrivelser af de krænkede i samme ombæring har forsøgt at sætte sig selv i et bedre lys. Det er dette jeg vil gennemgå i det kommende afsnit, for i sidste ende, at illustrere den rolle forfatterne sætter sig i og positionere sig som.

Det er ikke nemt at komme udenom, at alle forfatterne identificerer sig som modstandere af *krænkelseskulturen* og hvis man er i tvivl, er overskrifterne på nogle af artiklerne gode eksempler: "*Krænkelseskulturen skader mere end den gavner*", "*Godt, at danskerne siger fra over for krænkelseskulturen. Der er brug for mådehold og overbærenhed*" og "*Nej, du er ikke blevet krænket – du er egoistisk*". Når forfatterne identificerer sig som modstandere af *krænkelseskulturen*, må man derfor også antage, at de ikke identificerer sig med nogle af de adjektiver, som de beskriver de krænkede med. De er altså i bund og grund det modsatte af *krænkelseskulturens* tilhængere og ifølge Ågerup en gruppe vi bør hylde.

Ågerup giver udtryk for, at de skal hyldes for ikke at være medløbere, men i stedet modstandere, der siger fra. De er en gruppe af fornuftige mennesker, der sagtens kunne se, at "*Hottentot-karrusellen var ikke nogen krænkelse*" og som kan se fordelene i at have en dialog og

lytte, inden man dømmes noget eller nogen for at være krænkende og enhver, der mente, at Hottentot-kausellen var krænkende *“er absurd og stopper enhver dialog”*.

Det er denne fornuftige gruppe af mennesker, der i Ågerups optik bør gøre modstand og sætte et eksempel for de *krænkelsesparate*, så man kan komme tilbage til en tid, hvor man *“reservere[r] ordet krænkelse til at omfatte konkrete handlinger, som underminerer en eller flere af disse rettigheder for en eller flere konkrete personer”* og hvor:

“De vestlige demokratiers grundlæggende rettigheder såsom ejendomsretten, ytringsfriheden, kontraktfriheden, forsamlingsfriheden og foreningsfriheden er beskyttet af Grundloven og er centrale fundamentet for vores velstående og relativt stabile og harmoniske samfund.”

Rand sætter sig også i den lejr, der definerer sig som modstandere af *krænkelseskulturen*. Han bemærker, at denne gruppe ved, at man skal være *“taknemmelige for, at vi afgør et valg med blyanter og ikke Kalashnikov-rifler”* og i modsætning til de krænkede, der *“ikke har oplevet modgang og selvstændighed”*, er han og hans gruppe selvstændige og kritisk tænkende, som derfor kan se, at der i virkeligheden ikke er tale om krænkelse, men såret følelse. Derudover beskriver Rand også sig selv, og andre modstandere, som individer, der har en større kløgt end de *krænkelsesparate*. Dette giver Rand udtryk for ved at pointere, at personer som ham selv ved, at debatternes tone kan være hård, men at dette ikke er personlige angreb. I stedet er det udtryk for uenighed og *bare* sådan kommunikation fungerer:

“Når nu den politiske debat op til de kommende valg spidser til, burde politiske modstandere så føre sig krænkelse? Næppe - det er måden man debatterer og kommunikerer på. Tonen kan være skarp, man kan i de fleste tilfælde godt drikke kaffe sammen efterfølgende. (...) kommende politiske debatter bør ikke medføre krænkelse, men acceptere at der skal være plads til uenighed.”

Fønsbo efterlader os med en opfattelse af ham selv og de personer, der læner sig op af hans synspunkter, som personer, der kan se, hvordan den virkelige verden ser ud, og som ikke er begravet i deres egne følelser, der forhindrer dem i at se, hvad der er virkeligt:

“Der er nemlig ingen grund til at fare i flint, fordi man mener at DSB’s skilte ved Familiezonen er heteronormative og sexistiske. De kunne jo også bare afspejle virkeligheden, og så er det virkeligheden, og ikke skiltene, vi skal ændre.”

Derudover ser han jo også sig selv som en modsætning til de personer, der står bag *krænkelseskulturen* og som er opsat på at få blandet deres private synspunkter ind i de offentlige debatter. Modstanderne kæmper, ifølge Fønsbo, for ytringsfrihedens beståen, der i deres øjne er under angreb, hvor tilhængerne i stedet kæmper for en form for diktatur, hvor det er de krænkede, der kan få lov og følelsesstyre landet.

Det er igen ikke meget Andersen giver udtryk for af frygtede effekter i hans problemrepræsentation, men han præsenterer dog sig selv som en af *krænkelseskulturens* modstander, der sætter pris på den danske humor, ironi og satire, samt ytringsfriheden og det er det, der, i hans optik, trues og som Andersen og andre modstandere må kæmpe for. Han fremstiller altså sig selv som en del af gruppen, der er nødt til at:

“(...) tage kampen op mod den censur, hærværk og vold, der kommer fra venstrefløjen og krænkelseskulturen. (...) Det er ikke de politisk korrekte, det er ikke krænkelseskulturen, det er ikke centrum-venstre og det er ikke amerikanske virksomheder som Facebook, der har et de facto monopol i Danmark på debat.”

Til sidst finder vi Erichsen, der ikke glider let henover adskillelsen mellem ham og gruppen, der er tilhængere af *krænkelseskulturen*. Dog ligger han ikke meget tid i, at fremstille sig selv. Den anvender han i stedet på at sætte de krænkede i et negativt lys. Henviser man til ovenstående tematisering, kan man derfor udlede, at Erichsen ser sig selv som en modsætning, der ikke ønsker at lancere sig selv eller gøre opmærksom på sig selv, ved at kalde sig selv for *“krænket”*. Han ved nemlig, at *krænkelseskulturen* i stedet er et udtryk for andre problemer, som han er opsat på at finde løsninger på, i stedet for at lave skabe problemer, hvor der ikke er nogen.

Forfatterne positionerer sig som modstandere af *krænkelseskulturen* og grunden til, at de kan være det er, fordi de står i modsætning til *krænkelseskulturens* tilhængere. Forfatterne giver selv udtryk for, at det er dem, der skal redde Danmark ved at *“tage kampen op”* mod *krænkelseskulturen* (Andersen 2020) og de konsekvenser den afføder. De er udvalgte til at redde de danske værdier og normer, samt ytringsfriheden, fordi denne gruppe stadig kan tænke selvstændigt og kritisk. De er fornuftige og de kan sige fra og så lader de sig ikke krænke. I stedet siger de *“pyt”* (Fønsbo 2018) eller *“slapper af”* (Ågerup 2029) og stadig indgå i debatter, selvom deres følelser måske bliver såret (Rand 2020).

Sådan en udlægning af sig selv kan minde om en selvpromovering og derfor valgte jeg også at kalde tematiseringen "Danmarks frelsere". Man kan desuden argumentere for, at deres budskab med debatterne er, at udstille de problematikker *krænkelsekulturen* forbindes med, men man kan også se debatterne som de første slag i kampen mod *krænkelsekulturens* indskrænkning af ytringsfriheden. Disse debat og-klummeindlæg kan altså forstås som deres stridsøkse, hvormed de forsøger at kæmpe og bekæmpe *krænkelsekulturen* og tilhængerne heraf.

Diskussion

Som analysen har vist ligger der et sprog, som ikke nødvendigvis kommer til syne eksplicit, når man anvender begrebet *krænkelsekultur*. Dette sprog har et betydningsindhold, der kan tematiseres inden for rammerne: ytringsfrihed, "*krænkelseparate*" og Danmarks frelsere.

Går man tilbage til specialets problemfelt, nærmere sagt afsnittene, hvor jeg eksemplificerede en polariseret debat og præsenterede den eksisterende forskning, kan man i samspil med analysen få et større indtryk af og indblik i denne polariserede debat. I nedenstående afsnit er formålet derfor at diskutere forfatterne fra analysedelens synspunkter op imod Mansa og Køppler og Burø og Christensen og den eksisterende forskning, for i sidste ende at opnå et tydeligere billede af en polariseret debat.

Som beskrevet i analysen benyttes begrebet *krænkelsekultur* ofte sammen med ytringsfrihed, fordi forfatterne ser *krænkelsekulturen* som en trussel mod ytringsfriheden. Måden de krænkede udgør denne trussel, er ved at kamuflere deres private synspunkter som krænkelser, for på den måde at gøre disse til offentlige reglementer. I debatforfatternes optik betyder det, at krænkede anvender begrebet *krænkelse* om emner, de ikke er enige i, så deres argumenter får større substans og i forbindelse med diskussioner, hvor de har fået såret deres følelser.

Rei N. M. Mansa, der ud fra debatforfatternes synspunkt, er *krænkelseparat* og tilhænger af *krænkelsekulturen*, tager afstand til begreber som *krænkelseparat* og *krænkelsekultur*. Mansa mener i stedet, at personer som hen selv er del af en bevægelse, hvor formålet er, at øge respekten for det menneske man er. Mansa udtrykker også, at det, der har fået tilnavnet *krænkelsekultur*, i stedet er et eksempel på en strømning, hvor man stiller sig kritisk

overfor gamle udtryk, traditioner, værdier og normer, men samtidig også forsøger at indgå i en fri debat, hvor man ikke ønsker at fratage andre deres ret til at udtrykke sig frit (Mansa 2020).

Debatforfatterne fra analysen argumenterer dog for, at disse individer ikke er i stand til at stille sig kritiske over for noget som helst, fordi de i stedet er følelsesbetonede og uden én original tankegang. Erichsen fortæller selv, at *“Krænkelseskulturen er for alle – det kræver hverken viden eller ekspertise at blande sig i debatten. Det er følelserne, der snakker, og man skal bare blive godt og grundigt fornærmet. (...) alle argumenter er følelsesbaserede”*. Fønsbo og Rand er enige i, at personer som Mansa er medløbere, der ikke holder fast i egne meninger og som ikke kan tænke kritisk, fordi de ser *krænkelseskulturen* som et rum, hvor de tænker: *“her kan jeg skabe mig en identitet”* (Fønsbo 2018) og hvor den eneste forudsætning er en nærtagenhed: *“I krænkelseskulturen kan alle være med. (...) Det kræver kun en veludviklet nærtagenhed, som tilsidesætter selv strengt videnskabelige argumenter, fordi man føler, at modparten ikke har ret”* (Rand 2020).

Burø og Christensen har argumenter, som også taler imod debatforfatterne. De giver udtryk for, at vi ikke lever i en *krænkelseskultur*, men i en tid: *“hvor det er vigtigt at lære sin egen mangfoldighed at kende og hvor anerkendelse af forskellige gruppers interesser og ideer er vigtigt og har altid været en del af politiske kampe omhandlende omfordeling.”* Burø og Christensen hævder også, at begrebet *krænkelseskultur* fungerer som en undskyldning for ikke at lytte og forstå og forklarer derfor, at: *“Hvis du derimod giver sig selv tid til at lytte og at få sig en forståelse for anklagen, kan du måske også bedre forstå, hvorfor et ‘undskyld’ er både et passende og tilstrækkeligt svar”* (Burø & Christensen 2019).

Det er et billede den danske professor Ea Høgh Utoft bekræfter. Hun konkluderer, at begrebet *krænkelseskultur* anvendes af nejsigere og modstandere af bevægelser og interventioner som et forsøg på at delegitimere og miskreditere ønsket om større lighed for i stedet at fastholde den nuværende samfundsstruktur (Utoft 2020:117,119,153).

Dette er et argument forfatterne nok vil være skarpt uenige i, da de ser *krænkelseskulturen* som et klart angreb mod den frie debat og meningsudveksling, der er i Danmark. Debatforfatteren Andersen ser det især som et udtryk for censur og mener, at de *krænkelsesparate* ønsker at gøre sig til dommere over, hvad andre må sige (Andersen 2020). På grund af opfattelser som denne er debatforfatterne meget modvillige i at lukke personer som Mansa og Kjøppler ind i debatterne, da

konsekvensen i deres optik er, at det kan *“stoppe enhver dialog”* (Ågerup 2019). Man kan dog argumentere for, at det i stedet giver plads til den tendens Kjøppler i høj grad vil udfase, nemlig at *“der bliver talt om os, men ikke med os”* (Kjøppler 2022). Kjøppler mener også, at det i virkeligheden er brugerne af begrebet *krænkelsekultur* og *krænkelseparat*, der ønsker at oppiske en stemning, der får personer som Kjøppler og Mansa til at tie, for så at forværrer diskrimination:

““Krænkelseparat” (...) et ord, vi får skudt i skoene hvis vi vover at udfordre normerne (...) På den måde at affeje os, er så etisk uforsvarligt at det gør ondt. Det er uforsvarligt (...) at oppiske en stemning, som forværrer diskrimination (...)” (Kjøppler 2022).

Kjøppler henviser til, at personer som ham og Mansa ikke er *krænkelseparate*, men individer, der vil gøre en forskel og som derfor forsøger at åbne andres øjne for ting, der ikke længere fungerer. De udfordrer dagens normer og det som han refererer til som *“det idylliske verdensbillede nogle har af Danmark som et foregangsland”*. Det de *krænkelseparate* personer i virkeligheden er ude efter, siger Kjøppler, er: *“basale menneskerettigheder og inklusion for alle typer af mennesker.”* Mansa udtrykker lignende, at det lige nu er nødvendigt at *“insistere på sin ret til at eksisterer”* (Mansa 2020). Mansa mener nemlig, at: *“vi lever i en verden, der ikke altid ønsker, [at] vi forbliver i live”* (Mansa 2020). Dette står i total modsætning til den opfattelse debatforfatterne efterlader os med. Debatforfatterne giver os et indtryk af de *krænkelseparate* som en flok individer, der ikke kan se udover deres egen næsetip og som derfor er egoister i Fønsebos optik: *“Min fornemmelse af at være blevet krænket bliver let til et krav om, at andre skal indrette sig efter, hvad jeg synes. Og det er topmålet for egoisme.”*

Den norske undersøgelse hvor man stiller spørgsmålet: *“hvad er den største trussel mod ytringsfriheden i Norge i dag?”* peges der dog på, at det er personer som debatforfatterne, der *“stopper enhver debat”* (Ågerup 2019). I undersøgelsen skriver forfatterne Steen-Johnsen, Fladmoe og Frøvoll, at begrebet *krænkelsekultur* anvendes som en kritik af grupper, der udtrykker et ønske om at begrænse ytringer, som kan virke stødende eller sårende (Steen-Johnsen et.al. 2022:59-61), hvilket man kan argumentere for er, hvad Mansa og Kjøppler prøver på, når de giver udtryk for, at de ønsker, inklusion for alle typer af mennesker og insisterer på deres ret til at eksisterer. Debatforfatterne ser i stedet dette som forsøg på at begrænse ytringer, fordi det sårer deres følelser. Undersøgelsen har påvist, at sådanne betegnelser, *krænkelsekultur* og *krænkelseparathed*, begrænser debatterne, fordi unge voksne bliver mere forsigtige med at ytre

sig, da det kan føre til negative konsekvenser, hvor man bliver kaldt *krænkelssparat*, bliver latterliggjort eller opfattet som racistisk (Steen-Johnsen et.al. 2022:72,73).

Allerede her kan man altså se en uoverensstemmelse mellem, hvad man mener *krænkelsskulturen* er et udtryk for.

De personer, som er blevet kaldt *krænkelssparate* og ufornuftige af debatforfatterne, tager stor afstand til begrebet *krænkelsskultur* og argumenterer fordi de mener, at begrebet holder diskriminationen ved lige (Køppler 2022). Den anden side ser de *krænkelssparate* som tilhængere af *krænkelsskulturen*, fordi denne giver dem et rum, hvor de sammen kan forsøge at gøre deres private synspunkter til offentlige reglementer (jf. temaet "*krænkelssparat*").

Et andet sted, hvor man kan se en uoverensstemmelse mellem de to grupperinger er i forbindelse med måden debatforfatterne ser sig selv og hvordan personer som Mansa og Køppler ser dem. Debatforfatterne ser sig selv som de personer, der skal "*tage kampen op*" (Andersen 2020) mod *krænkelsskulturen* og de konsekvenser den afføder. De har udvalgt sig selv til at redde de danske værdier og normer, samt ytringsfriheden, fordi denne gruppe stadig kan tænke selvstændigt og kritisk. De er fornuftige og kan sige fra, men det er også dem, der ikke lader sig krænke, men i stedet siger "*pyt*" (Fønsbo 2018) eller "*slapper af*" (Ågerup 2019) og stadig indgå i debatter, selvom deres følelser måske bliver såret (Rand 2020).

I modsætning hertil ser Mansa og Køppler dem som individer, der sidder fast i en virkelighed om Danmark som et "*idyllisk foregangsland*" med normer og værdier, der ikke passer ind i den verdensudvikling, der er i gang (Køppler 2022). I stedet for at redde Danmark, kan man i stedet argumentere for, at de, ud fra Køpplers synspunkt, er i gang med en samfundsmæssig tilbagegang, hvor diskriminationen forbliver og eksistensgrundlaget for personer, der falder en lille smule uden for normen, forringes (Mansa 2020).

Det er noget Burø og Christensen udtrykker en vis enighed i. De to mener som sagt, at begrebet *krænkelsskultur* er en slags undskyldning, - eller en protest mod at sige undskyld - der hindrer rummelighed over for andre, som ikke har samme værdier og normer. Personer som anvender begrebet anses af Burø og Christensen som personer, der har "*travlt med at udbasunere [deres] uforbeholdne holdninger til en anklage om krænkelss*" og dette forhindrer dem i at lytte og forstå (Burø & Christensen 2019).

Ovenstående viser, at der heller ikke er enighed i, hvordan de to grupperinger anser hinanden. Man kan argumentere for, at begge parter ser hinanden som hinandens fjender og begge ser hinanden som en trussel - enten mod bevarelsen af danskheden og ytringsfriheden eller mod en udvikling af samfundet, hvor man anerkender hinanden, for hvem man er.

De to debatforfattere, som før har vist stor enighed (jf. analysen) Rand og Fønsbo, argumenterer for, at de krænkede vælger at ignorere videnskabelige argumenter for i stedet at argumentere med følelserne. Dog er der megen af den eksisterende forskning (Steen-Johnsen et.al. 2022:318), der argumenterer mod dette, fordi forskningen faktisk peger i den modsatte retning og deraf i højere grad læner sig mod det faktum, at det oftest er personer, som debatforfatterne, der i frygt for ændrede normer og værdier anvender begreber som *krænkelssparat* og *krænkelsskultur* i et forsøg på at begrænse en ny udvikling. Flere af debatforfatterne har, som sagt, givet udtryk for, at de *krænkelssparates* formål med *krænkelsskulturen* er at indskrænke ytringsfriheden. Det viser sig dog, hvis man refererer til den norske undersøgelse fra tidligere, at det er personer som Mansa og Kjøppler, der begrænser deres ytringer, fordi det kan føre til negative konsekvenser, hvoraf man kan blive kaldt *krænkelssparat* eller blive latterliggjort (Steen-Johnsen et.al. 2022:72,73).

Denne diskussionen giver indtrykket af en debat, hvor der eksisterer, hvad Marker og Hendricks referer til som en *os og dem* polarisering (Marker & Hendricks 2019:148-150). Ligeledes kan man af diskussionen udlede, at der ikke findes et konkret svar på, hvilken af de to retninger, der har ret eller hvem der vinder eller taber debatten og får definitionsretten af *krænkelsskulturen*. Den forskning jeg peger på i løbet af diskussionen er med til at give et indblik i en spillet debat, samt hvilke lejrer der eksisterer. Hvad jeg selv håber på er, at jeg i de kommende afsnit kan give et indblik i, hvilket betydningsindhold der ligger i begrebet *krænkelsskultur*, men også hvordan debatforfatterne rammesætter begrebet. Inden jeg forholder mig til det, vil jeg dog kort gennemgå Carol Bacchis syvende trin i problempresentationen, som henviser til en selvproblematisering.

Metoderefleksion

Trin syv i Bacchis spørgsmålsrække henviser til en selvproblematisering, hvoraf man som forsker erkender, at man har et internaliseret videnssystem. Det betyder, at der kan være en stor mulighed for, at man anser nogle antagelser og forudsætninger for sandfærdige, men som i virkeligheden skulle afklares yderligere. Mange forskere henviser til dette som behovet for "*refleksivitet*". Bacchi foreslår i stedet, at man opfatter det som en praksis for selvet og anvender spørgsmålsrækken på sin egen fremanalyseret problempresentation og det er, hvad jeg kortfattet vil foretage nedenfor (Bacchi 2023)

For mig som forsker anser jeg problemet for at være, at begrebet *krænkelsekultur* anvendes uden nogen klar definition. Det har derfor været uklart for mig selv, hvilke betydninger og meninger, der henvises til i forbindelse med anvendelsen. Der skal derfor ikke herske tvivl om, at der foreligger en stor personlig interesse for dette emne i den forstand, at jeg selv som kvinde har mødt begreber som *krænkelsekultur* og *krænkelseparat* i forbindelse med debatter og diskussioner om eksempelvis kvinders rettigheder, ligestillingstiltag, men også i forbindelse med diskussioner om MeToo-bevægelsen. Dette er bevægelser og tiltag, jeg er stor fortaler af, derfor er jeg også stor fortaler af, at krænkelse kan have et personligt element, - forstået sådan, at det ikke referer til krænkelse af *voldelige*, *seksuelle* eller *kriminelle* karakter - hvor den bedste foranstaltning er at sige "*undskyld*".

En forudsætning, der har lagt til grund for specialets emnevalg, har derfor været, hvorfor man anvender begrebet *krænkelsekultur* og hvorfor diskussioner og debatter herunder medfører en så stor polarisering, hvor man næsten ikke kan finde en plads i midten. Jeg har så at sige haft en nysgerrighed, der har igangsat mit ønske om at undersøge dette fænomen nærmere. Qua mine egne oplevelser med begrebet *krænkelsekultur* i forbindelse med private diskussioner om ligestilling og MeToo, var mit eget indtryk, at begrebet blev brugt til at fortie mig. Det er et begreb, jeg ikke har kunne argumentere imod, da jeg i bund og grund sad og snakkede om personer, der havde beskrevet sig selv som krænkede og kunne se, at krænkelse var en stor del af den offentlige debat. Dog ønsker jeg som regel altid at sætte mig ind i mine modstanderes synspunkter, derfor greb jeg denne mulighed for at udfordre min egen formodning og undersøge, hvorfor begrebet anvendes og hvad man egentlig mener, når man anvender det. Samtidig har jeg også måtte erkende, at det har været vanskeligt at finde min egen position i det. Det har været vanskeligt,

fordi jeg kender mit eget standpunkt og samtidigt har jeg forsøgt at være opmærksom på, at dette ikke skulle påvirke min analyse af debatindlæggene.

I mødet med feltet oplevede jeg et sprogbrug, som jeg fandt stødende og ubehageligt og som ikke ligger mig naturligt at anvende. Derfor valgte jeg, at disse skulle skrives i citationstegn, således at man ikke er i tvivl om, at ordene kommer fra eks. debatforfatterne. På baggrund af disse ting har feltet været udfordrende, men det har samtidigt været et ønske fra min side, at være tro mod debatforfatternes forståelser, meninger og fortællinger.

Man kan argumentere for, at det jeg efterlader uproblematisk i specialet er *den anden side af sagen*, som man også kan sige, er den side, jeg selv identificere mig med. Det er den side som nogle af forfatterne kalder *krænkelssparate* og *ufornuftige*. I problemfeltet introducerede jeg kort Mansa og Kjøppler, men hvad jeg ikke gjorde var at stille mig kritisk over for dem, som jeg på samme måde gjorde med empiriens debatforfattere, som dog også var dem specialet skulle handle om. Derudover efterlader jeg et indtryk af fænomenet, der kun er belyst af den ene side af debatten. For at gribe fænomenet an på en anden måde kunne det derfor være relevant at undersøge denne *anden side af sagen*, så man på den måde kunne forsvare og stille sig kritisk over for begge sider af fænomenet.

Ovenstående giver et indtryk af de videnssystemer, antagelser og forudsætninger jeg har haft mig i forbindelse med specialet udformning. Selvproblematiseringen har gjort det muligt for mig at forholde mig til disse på en refleksiv måde, som desuden gavner min måde at forholde mig til specialets andre kvalitetskriterier, hvilke jeg vil komme ind på i næste afsnit.

Gyldighed og transparens

Ovenstående re-problematisering af de problematiseringer, der forekommer i analysen og gennem hele specialet har vist sig at være en fordel i måden, jeg forholder mig til specialets gyldighed og transparens. Indenfor kvalitativ forskning vil man oftest være interesseret i at undersøge kontekstuelle forhold i mere ideografisk forstand og derfor snakker man transparens og gyldighed som kvalitetskriterier (Brinkmann et.al. 2015:523).

Transparens henviser til at undersøgelsens dispositionen er velbegrundet i forhold til metodisk litteratur og man skal kunne gennemskue vejen fra design af undersøgelsen til udførelsen,

analysen og resultaterne (Ibid.:523). I specialet har for hvert afsnit, forholdt mig til specialet design og fremgangsmåde. Det henviser til, at jeg har beskrevet min tilgang så fyldestgørende som muligt i sammenhæng med specialets sigte, samtidig med at jeg har begrundet, hvorfor metoderne har relevans for sigtet. En anden ting som transparens også vedrører, er resultaternes konsistens (Ibid.:90). Min konklusion og analyse viser konsistens i den henseende, at den stemmer overens med nogle af resultaterne fra den eksisterende forskning. Den norske undersøgelse viser, at begrebet *krænkelsekultur* anvendes til at kritisere grupper, der ønsker at begrænse ytringer, der kan virke stødende - her er et eksempel et ord som "*neger*". Utoft konkludere, at begrebet anvendes i et forsøg på at delegitimere dem det anvendes mod og konklusionen fra Zabel & Bjureberg beskriver, at begrebet *krænkelsekultur* anvendes som en forsvar mod den trussel man mener, der eksisterer mod vores frihed (Jf. Eksisterende forskning). Kort fortalt er dette noget specialet analyse også giver indtrykket af. Specialet analyser viser nemlig også, at det i høj grad er et begreb, der anvendes, når man giver udtryk for sin bekymringer for ytringsfriheden, men også at begrebet anvendes som skyts mod krænkede, når de forsøger at debattere eller udtrykke sig om krænkelse. Jeg mener dog, at det er vigtigt at bemærke, at sigtet har været forskelligt for de respektive undersøgelser og dette speciale. Derfor er en fuldstændig sammenligning ikke mulig. For også at være transparent, har jeg forsøgt så meget som muligt, at illustrer mine argumenter med citater og eksempler i analysen, som stammer fra debatforfatterne selv, for på den måde at skabe større overensstemmelse mellem, hvad jeg argumenterer for og hvad forfatterne siger. Formålet var dog også, at gøre det synligt og tydeligt for læseren at se, hvad mine argumenter beror på.

For at sikre specialets gyldighed har jeg, som kvalitetskriteriet henviser til vendt tilbage til de regelsæt metoderne og videnskabsteorien fremsætter og sikret mig, at jeg opfylder disse (Ibid.:318). I tråd med metodens kriterier har jeg gennemgået Bacchis spørgsmålsrække på min egen problematisering. På samme måde har jeg i relation til den social konstruktivistiske videnskabsteori ikke søgt en objektiv sandhed eller viden (Lysen & Christensen 2022:27). Derimod har interessen været at dekonstruere begrebet *krænkelsekultur* for at komme ind til de antagelser og selvfølgeligheder begrebet dækker over (Ibid.:27).

Konklusion

Formålet med dette speciale har været at undersøge, hvad man mener, hvad man er imod og hvad begrebet *krænkeseskultur* repræsenterer. Debatindlæggene, der har fungeret som speciallets empiriske grundlag, har præsenteret begrebet *krænkeseskultur* som et begreb, der rummer ytringer, der henholdsvis henviser tilbage til betegnelserne: *ytringsfrihed*, *krænkeseparate* og *Danmarks frelsere*. På baggrund af disse empiriske fund og analysen deraf kan følgende hovedkonklusioner udledes:

- Begrebet *krænkeseskultur* benyttes ofte i sammenhæng med udtryk, der giver et indtryk af en frygt for at få indskrænket ytringsfriheden eller at krænkede gør sig til herrer over, hvad der må og hvad der ikke må sige.
- Begrebet *krænkeseskultur* henviser til en kultur, der er ønsket af de krænkede, fordi dette begreb formår at kamuflere deres virkelige formål: at gøre private synspunkter til almengyldig reglementer.
- Begrebet henviser til en kritik af de krænkede som *krænkeseparate* og ved at beskrive de krænkede som *krænkeseskulturens* tilhængere, degraderes de med udtryk og subjektiveringer som *nærtagede*, *uvidende*, *tøsesure* og *fornærmet*.
- Begrebet *krænkeseskultur* henviser til en kultur, hvor der ikke er tale om "reelle" krænkelser, fordi ordet *krænkeses* ikke er anvendt i omstændigheder, hvor nogen har "*skadet dig, angrebet din ære, ydmyget dig offentligt eller overtrådt almene sociale som moralske normer og dér med ramt dig*" (Fønsbo & Rand).
- *Krænkeseskulturen* er Danmarks fjende, der skal bekæmpes af fornuftige danskere.

Ovenstående peger på begrebet *krænkeseskultur* som et udtryk, der anvendes til at beskrive vores samtid. Heraf synes debatforfatterne, at have gjort sig den erfaring, at vore tid er præget af en tendens, hvor "*falske*" krænkesessager lurder lige rundt om hjørnet. Disse krænkesessager er i stedet eksempler på såret følelser (jf. analysen) og et ønske om en selvpromovering som "*retfærdighedens stemme*" (Erichsen 2018). I den forbindelse ser det ud til, at debatforfatterne også anvender begrebet *krænkeseskultur* som et argument, der skal fungere som deres belæg for deres overbevisning om, at krænkesesbegrebet misbruges. På den anden side ser det også ud til, at begrebet *krænkeseskultur* anvendes af debatforfatterne som et argument for ikke at lytte til de

krænkede, fordi *krænkelseskulturen* henvises til som et sted, hvor man ikke tænker fornuftig og hvor man ikke kan kommunikere på en ordentlig måde, der gavner alle (Rand 2020, Fønsbo 2018). Deraf anvendes begrebet altså som et degraderingsmiddel, der fremstiller de krænkede, som personer, der ikke skal have en plads ved de voksnes bord og som ikke skal have lov at deltage i debatter, så længe de argumentere med deres følelser og kan ignorere videnskabelige argumenter.

Sådan kan det konkluderes, at begrebet *krænkelseskultur* indeholder en frygt for en indskrænkning af ytringsfriheden og som henviser til en tid, hvor man kaster med begrebet "krænkelse", når man har fået såret sine følelser eller bliver mødt med kritik. Begrebet *krænkelseskultur* er et udtryk, der især anvendes af kritikere af selvsamme. Disse personer, debatforfatterne, er stærkt kritiske over for, hvad de mener er *krænkelseskulturens* skjulte formål, nemlig at gøre de krænkedes private synspunkter til offentlige reglementer, der indskrænker mulighederne for at udtrykke sig som man vil, fordi det sårer en enkelt gruppes følelser. Derfor repræsenterer begrebet en aktiv modstand mod en mulig indskrænkelse af ytringsfriheden, der vil fratage os Danmarks normer, værdier og ytringsfrihed.

Litteraturliste:

Agustin, Lise Rolandsen 2012: *Kvalitativ diskurs- og rammeanalyse: om betydning og meningstilskrivelse i sociale og politiske problemer*. I *Kvalitative udfordringer* af Hviid, Michael Jacobsen & Jensen, Sune Qvotrup (red.). Hans Reitzels Forlag. 1. udgave, 1. oplag.

Alcoff, Linda Martin & Mohanty, Satya P 2006: *Reconsidering Identity Politics: An Introduction*. I *Reconsidering Identity Politics*. Alcoff, Linda Martin, Hames-García, Michael, Mohanty, Satya P. Moya, Paula M.L. First edition.

Andersen, Anne Anthon 2019: *Krænkelsedebatten*. Tilgængelig via: <https://faktalink.dk/kraenkelsedebatten>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Andersen, Henrik Finn Edtwodth 2020: *Krænkelseskulturen, censuren og de sociale medier*. Herning Folkeblad. Sidst tilgået: d. 25/04/24. Tilgængelig via: <https://www.herningfolkeblad.dk/artikel/7c00cd0f-3684-4e5d-af08-5847cb387ae2/>.

Andersen 2021: Ea Høg Utoft: *Motivation, organisational gender equality work and the postfeminist gender regime: A feminist approach*. Tilgængelig via: <https://politica.dk/politicas-phd-serie/ea-hoeg-utoft>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Andersen, Pernille Tanggaard & Jacobsen, Michael Hviid 2017: *Kultursociologi og kulturanalyse*. 1. udgave og 1. oplag. Hans Reitzels Forlag.

Bacchi, Carol: *Introducing WPR + FAQ*. Tilgængelig via: <https://carolbacchi.com>. Sidst tilgået d. 22/04/24.

Bacchi, Carol 1999. *Policy studies: traditional approaches*. In *Women, Policy and Politics: The Construction of Policy Problems* side 1- 64. SAGE Publications Ltd. Tilgængelig via: <https://doi.org/10.4135/9781446217887>. Sidst tilgået d. 21/03/2024.

Bacchi, Carol 2012: *Women, Policy and Politics: The Construction of Policy Problems*. SAGE Publications Ltd. Tilgængelig via: <https://doi.org/10.4135/9781446217887>. Sidst tilgået d. 22/04/24.

Bacchi, Carol & Eveline, Joan 2010: *Approaches to Gender Mainstreaming: What's the Problem Represented to be? I Mainstreaming Politics: Gendering Practices and Feminist Theory Book*. Editor(s) af Bacchi, Carol & Eveline, Joan. University of Adelaide Press. Tilgængelig via: <https://www.istor.org/stable/10.20851/j.ctt1t30564.13>. Sidst tilgået d. 22/04/24

Bacchi 2023: *WPR: Starting from scratch*. Tilgængelig via: <https://carolbacchi.com/2023/01/30/wpr-starting-from-scratch/>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Bilag I - WPR-analyse

Bilag II - Analyseskemaer

Burø, Thomas og Christensen, Jannick Friis 2019: *Krænkelsesguide: Følg disse fire trin, så er du altid på den sikre side*. Tilgængelig via: <https://www.information.dk/debat/2019/03/kraenkelsesguide-foelg-fire-trin-saa-altid-paa-sikre-side>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Brinkmann, Svend og Tanggaard, Lene 2015: *Kvalitative metoder en grundbog*. 2. udgave, 3. oplag. Hans Reitzels Forlag.

Dansk Sprognævn a: *Krænkelseskultur*. Tilgængelig via: <https://dsn.dk/ordbog/noid/kraenkelseskultur/>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Dansk Sprognævn b: *Krænkelsesparat*. Tilgængelig via: <https://dsn.dk/ordbog/noid/kraenkelsesparat/>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Dr.dk 2018: *Årets Ord 2018 er 'hvidvask'*. Tilgængelig via: <https://www.dr.dk/ligetil/kultur/aarets-ord-2018-er-hvidvask>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Danske taler: *Sofie Lindes tale ved Zulu Comedy Galla*. Tilgængelig via: <https://www.dansketaler.dk/tale/sofie-lindes-tale-ved-zulu-comedy-galla-2020>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Erichsen, Thomas Johannes 2018: *Se mig, jeg er krænket! Krænkelseskulturen har sejret, men der er ikke meget at være krænket over*. Tilgængelig via: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/se-mig-jeg-er-kraenket-kraenkelseskulturen-har-sejret-men-der-er-ikke-meget-vaere-kraenket>. Sidst tilgået d. 26/04/24.

Faktalink: *Krænkelsesdebat og #MeToo*. Tilgængelig via: <https://faktalink.dk/kraenkelsedebatten/kraenkelsesdebat-metoo>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Folketinget: *Grundlovens paragraf 77*. Tilgængelig via: <https://www.ft.dk/da/dokumenter/bestil-publikationer/publikationer/ningrundlov/min-grundlov/kapitel-8/paragraf-77>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Fehler, Joachim Ohrt: *Norman Fairclough og diskursanalyse*. Tilgængelig via: <https://www.kotel.dk/kafka/varia/diskurs/diskursanalyse.pdf>. Sidst tilgået d. 28/04/24.

Fønsbo, Ruben 2018: *"Nej, du er ikke blevet krænket – du er egoistisk."* *POV International*. Tilgængelig via: <https://pov.international/nej-du-er-ikke-blevet-kraenket/>. Sidst tilgået d. 26/04/24.

Fukuyama, Francis 2018: *Identity: Contemporary Identity Politics and the Struggle for Recognition*. Profile Books Ltd. London Tilgængelig via: https://books.google.dk/books?hl=da&lr=&id=fSdVDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT7&dq=what+is+identity+politics&ots=U4wNC7BM3Q&sig=c5cjinZpI8QOP15MGbFxtXpkUv_w&redir_esc=y#v=onepage&q=campus&f=false. Sidst tilgået d. 26/04/24.

Groes, Christian 2023: *Da MeToo ramte manden*. 1. udgave, 2. oplag. Gads Forlag.

Google trends: *Krænkelleskultur*. Tilgængelig via:

<https://trends.google.com/trends/explore?date=all&geo=DK&q=krænkelleskultur&hl=da>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Harboe, Thomas 2014: *Metode og projektskrivning – en introduktion*. 2. udgave, 3. oplag. Samfundslitteratur.

Information.dk: Artikler om Krænkellesessager. Tilgængelig via:

<https://www.information.dk/emne/krænkellesessager>. Sidst tilgået: 29/05/2024.

Jacobi, Claus Brygger, 2022: *Socialkonstruktivisme – kritisk refleksion og kampen om virkeligheden*. I *Videnskabsteori og socialt arbejde – en grundbog* af Christensen, Michael, Jørgensen, Rikke Egaa, Lysen, Nadja Holmgaard og Rosenberg, Charlotte (red.). Samfundslitteratur, 1. udgave, 2 oplag.

Jyllands-Posten: *Jyllands-Posten*. Tilgængelig via: <https://jppol.dk/udgivelser/jyllands-posten/>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Jødisk Informationscenter: *Workshop*. Tilgængelig via: <https://joediskinfo.dk/book-besoeg/undervisning-paa-skoler/workshop>. Sidst tilgået: 29/05/2024.

Kristeligt Dagblad: *Om Kristeligt Dagblad*. Tilgængelig via: <https://www.kristeligt-dagblad.dk/om>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Kongelige teater: *Røst i Operaen*. Tilgængelig via: <https://kglteater.dk/det-sker/sason-20222023/andre-oplevelser/rost?section=top>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Kjærsgaard, Pia 2021: *Har du husket at blive krænket i dag?* Tilgængelig via: <https://jyllands-posten.dk/debat/kommentar/ECE12964720/har-du-husket-at-blive-kraenket-i-dag/>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

KVINFO: *Sexisme og seksuel chikane*. Tilgængelig via: <https://kvinfo.dk/sexisme-og-seksuel-chikane/>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Køppler, Rasmus 2022: *Når der bliver talt om os, men ikke med os*. Tilgængelig via: <https://www.dansketaler.dk/tale/rasmus-koepplers-tale-ved-roest-i-operaen-under-priden-2022>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

lgbt.dk: *LGBT+ HISTORIE*. Tilgængelig via: <https://lgbt.dk/lgbt-historie/>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Lysen, Nadja Holmgaard og Christensen, Michael, 2022: *Skabelse og anvendelse af videnskabelig viden*. I *Videnskabsteori og socialt arbejde – en grundbog* af Christensen, Michael, Jørgensen, Rikke Egaa, Lysen, Nadja Holmgaard og Rosenberg, Charlotte (red.). Samfundslitteratur, 1. udgave, 2 oplag.

Marker, Silas 2020: *Øv, alle er krænkede. Hurra, ingen er krænkede!* Tilgængelig via: <https://silasmarker.dk/2020/04/08/ov-alle-er-kraenkede-hurra-ingen-er-kraenkede/>. Sidst tilgået d. 28/05/24

Marker, Silas L. & Hendricks, Vincent F. 2019: *Os og dem: Identitetspolitiske akser, ideer og afsporede debatter*. Gyldendal. 1. udgave, 1. oplag. København K.

Mansa, Rei N. M. 2020: *OK Boomers, jeg er krænkelsesparat og identitetspolitisk*. Tilgængelig via: <https://pov.international/rei-n-m-mansa-ok-boomers/>. Sidst tilgået d. 28/05/24

Marselisborg Consulting: *Trivsel og krænkelseskultur – Hyæne Film*. Tilgængelig via: <https://marselisborg-arbejdsmiljo.dk/case/trivsel-og-kraenkelseskultur-hyaene-film/>. Sidst tilgået: 29/05/2024.

Mansa profil: *Rei N. M. Mansa*. Tilgængelig via: <https://pov.international/author/reinmmansa/>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Nielsen, Henrik Kaare 2015: *Kritisk teori. I Kvalitative metoder. En grundbog*. Brinkmann, Svend & Tanggaard, Lene (red.). Hans Reitzels Forlag. 2. udgave, 3. oplag.

Olsen, Gitte Hou 2023: *#MeToo*. Tilgængelig via: <https://faktalink.dk/metoo>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Ordnet a: *Krænke*. Tilgængelig via: <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=krænke>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Ordnet b: *Krænkelseskultur*. Tilgængelig via: <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=krænkelseskultur>. Sidst tilgået d. 29/05/24.

Profile books: *Identity: Contemporary Identity Politics and the Struggle for Recognition*. Tilgængelig via: https://books.google.dk/books?id=fSdVDwAAQBAJ&dq=what+is+identity+politics&lr=&hl=da&source=gbs_navlinks_s. Sidst tilgået d. 28/05/24.

pov.international: *Om POV*. Tilgængelig via: <https://pov.international/om-pov/>. Sidst tilgået d. 28/05/24.

Rand, Poul 2020: *Krænkelseskultur skader mere end den gavner*. Fredericia Dagblad. Tilgængelig via: <https://frdb.dk/debat/kraenkelseskulturen-skader-mere-end-den-gavner>. Sidst tilgået d. 25/04/24.

Rasborg, Klaus 2018: Kapitel 13: *Socialkonstruktivismen i klassisk og moderne sociologi*. I *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne på tværs af fagkulturer og paradigmer*. Fuglsang, Lars, Olsen, Poul Bitsch og Rasborg, Klaus (red.). Samfundslitteratur. 3. udgave, 3. oplag.

Stisen, Henriette og Møller, Nynne Hein 2021: 11 kvinder står frem i dokumentar om sexismen på TV 2: 'Der er en lettelse over, at det endelig kommer ud'. På Dr.dk. Tilgængelig via: <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/11-kvinder-staar-frem-i-dokumentar-om-sexisme-paa-tv-2-der-er-en-lettelse-over-det>. Sidst tilgået: 29/05/2024.

Thorup, Mikkel, 2022: *Kampen om identitetspolitik – en samtidsidéhistorie*. 1. udgave, 1. oplag. Forlaget Klim. Aarhus C.

Tv2 Play: Undercover – krænkelser i nattelivet. På Tv2 Play. Tilgængelig via: <https://play.tv2.dk/serie/undercover-krænkelser-i-nattelivet-tv2echo>. Sidst tilgået: 29/05/2024.

Utoft, Ea Høgh 2021: *Sexism and Sexual Harassment in Danish Academia: Looking Back and Gazing Forward*. Tilgængelig via: <https://www.fpol.no/sexism-and-sexual-harassment-in-danish-academia-looking-back-and-gazing-forward/>. Sidst tilgået d. 25/04/24.

Utoft, Ea Høgh 2020: *Motivation, organisational gender equality work and the postfeminist gender regime: A feminist approach*. Tilgængelig via: https://politica.dk/fileadmin/politica/Dokumenter/Afhandlinger/ea_hoeg_utoft.pdf. Sidst tilgået d. 25/04/24.

Villumsen, Anne Marie og Rysgaard, Rasmus Anker, 2022: *Socialkonstruktivisme – om hvordan sociale problemer bliver til*. I *Videnskabsteori og socialt arbejde – en grundbog* af Christensen, Michael, Jørgensen, Rikke Egaa, Lysen, Nadsja Holmgaard og Rosenberg, Charlotte (red.). Samfundslitteratur, 1. udgave, 2 oplag.

Ågerup, Martin 2019: *Godt, at danskerne siger fra over for krænkelseskulturen. Der er brug for mådehold og overbærenhed*. Jyllands-Posten. Tilgængelig via: <https://jyllands-posten.dk/debat/kommentar/ECE11327743/godt-at-danskerne-siger-fra-over-for-krænkelseskulturen-der-er-brug-for-mådehold-og-overbærenhed/>. Sidst tilgået d. 25/04/24.

Zabel & Bjureberg 2023: *Samhällsfenomen eller Samhällsproblem?: En kvantitativ studie om sambandet mellan sociala medier och kränkingskulturen*. Tilgængelig via: <https://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1778222&dswid=7632>. Sidst tilgået d. 28/05/24.